

WVO-vergunning
Eemshaven LNG Terminal B.V.
DNN 2007/1980
10 mei 2007

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	3
VOORSCHRIFTEN	5
MOTIVERING	8
1 EMISSIE-/IMMISSIEBELEID WET VERONTREINIGING OPPERVLAKTEWATEREN	8
1.1 Vierde nota waterhuishouding	8
1.2 Emissieaanpak	8
1.3 Waterkwaliteitsaanpak	10
1.4 Ospar	10
1.5 Immissietoets	11
1.6 Standstill-beginsel	11
1.7 Voorzorgprincipe	11
1.8 Specifiek beleid ten aanzien van warmtelozingen	11
1.9 Kaderrichtlijn Water	13
2 BELEID ZWARE ONGEVALLEN EN ONVOORZIENE LOZINGEN	14
2.1 Beleid ter preventie van zware ongevallen	14
2.2 Beleid onvoorziene lozingen	14
3 TOEPASSING NATUURWETGEVING	15
4 VERGUNNINGSSITUATIE	16
4.1 Aanvraag vergunning	16
4.2 Coördinatie	16
4.3 Milieueffectrapportage	16
4.4 Beoordeling resultaten m.e.r.	16
4.5 Reacties vergunningaanvraag en MER	17
4.6 Toetsingsadvies commissie MER	18
4.7 MER-evaluatie	19
4.8 Besluit risico zware ongevallen	19
4.9 Milieuzorgsysteem	19
5 BEDRIJFSBESCHRIJVING	20
5.1 Bedrijfsactiviteiten	20
5.2 Afvalwaterstromen	20
6 BEOORDELING VAN DE AANVRAAG	23
6.1.1 Toetsing aan IPPC en de Beste Beschikbare Technieken	23
6.1.2 Beoordeling van de (afvalwater)situatie aan BBT	23
6.1.3 Beoordeling van overige aspecten aan de IPPC Richtlijn	23
6.2 Beoordeling lozingsituatie volgens Emissie-Immissiebeleid	24
6.2.1 Beoordeling warmtelozing spuiwater SCVs	24
6.2.2 Toetsing aan ABM	25
6.2.3 Immissietoets	25
6.2.4 Toetsing standstillbeginsel	25
6.2.5 Kaderrichtlijn Water	26
6.2.6 Inspanningsbeginsel en voorzorgprincipe	26

6.2.7	Toetsing aan natuurwetgeving gerelateerde aspecten	26
6.3	Beheersing calamiteiten en processtorings	26
6.4	Voorschriften	28
6.5	Integratie warmte koude	28
6.6	Eindconclusie beoordeling aanvraag	29
7	Procedure	29
7.1	Terinzagelegging	29
7.2	Ingebrachte zienswijzen	29
7.3	Eindconclusie	32
Bijlage 1	Riolerings-tekening	
Bijlage 2	Bepaling van de warmtevracht van de lozing	
Bijlage 3	Inspraakreactie op MER van de Gemeinde Krummhörn	
Bijlage 4	Inspraakreactie op MER van de Stadt Emden	
Bijlage 5	Zienswijze van de Stadt Emden	
Bijlage 6	Zienswijze van de Gemeinde Jemgum	
Bijlage 7	Zienswijze van Mobilisation for the Environment (Mob)	
Bijlage 8	Zienswijze van de Gemeinde Krummhörn	

Beschikking

Rijkswaterstaat

Noord-Nederland

Datum

10 mei 2007

Nummer

DNN 2007/1980

Onderwerp

Vergunning voor het lozen van afvalwater op de Eemshaven

DE STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT

beschikt hierbij op de aanvraag van Eemshaven LNG Terminal B.V. te s Hertogenbosch, voor een vergunning krachtens de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor het lozen van afvalwater op de Eemshaven, afkomstig van de LNG Terminal op het Energy Park Eemshaven.

De aanvraag is op 30 november 2006 door de Provincie Groningen ontvangen. De aanvraag is bij Rijkswaterstaat geregistreerd op 5 december 2006 onder nummer DNN 2006/ 5783.

verwijst naar de motivering, die onderdeel uitmaakt van deze beschikking;

neemt in aanmerking, dat met betrekking tot de aanvraag:

- de procedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is gevolgd;
- een gecoördineerde behandeling van de aanvraag op grond van de Wet milieubeheer heeft plaatsgevonden;
- de daarin beschreven activiteiten voortkomen uit een opgesteld MER.

houdt rekening met:

- de inspraakreacties op de vergunningaanvraag en het MER;
- het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage;
- de ingebrachte zienswijzen.

BESLUIT:

de gevraagde vergunning ex artikel 1, eerste lid van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren te verlenen voor het lozen van afvalstoffen, verontreinigende en/of schadelijke stoffen op het Eems Dollard Estuarium;

en verbindt aan de vergunning de volgende voorschriften.

BEGRIPPENLIJST

In deze beschikking wordt verstaan onder:

- ABM: algemene beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten;
- BAT: Best Available Techniques, zie ook BBT;
- BBT: Beste Beschikbare Technieken, als bedoeld in IPPC Richtlijn, artikel 2; zie ook BAT;
- bbt: best bestaande technieken, als bedoeld in de emissieaanpak: die technieken, waarmee een zo groot mogelijke reductie van de verontreiniging wordt verkregen en die in de praktijk toepassing heeft gevonden;
- BREF: bat referentie document voor beoordeling van de stand der techniek;
- BRZO: besluit risico zware ongevallen;
- bijzondere bedrijfsomstandigheid: een andere dan de normale bedrijfsomstandigheid, zoals bedoeld in de IPPC Richtlijn, artikel 9, lid 6;
- but: best uitvoerbare technieken als bedoeld in de emissieaanpak: die technieken waarmee, rekening houdend met economische aspecten, d.w.z. uit kosten oogpunt aanvaardbaar te achten voor een normaal renderend bedrijf, de grootste reductie in de verontreiniging wordt verkregen;
- CIW: commissie integraal waterbeheer;
- Collectieput : centrale opvangvoorziening voor LNG;
- effluent: afvalwater dat gezuiverd is met behulp van een zuiveringstechnisch werk;
- emissieaanpak: aanpak waarbij de stand der techniek (but/bbt) wordt beoordeeld;
- etmaal: periode van 24 uur beginnend om 0:00 uur Nederlandse tijd;
- de hoofdingenieur-directeur: de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat Noord-Nederland (adressering: Postbus 2301, 8901 JH Leeuwarden);
- Immissietoets: toets, waarbij de aanvaardbaarheid van de restlozing voor het oppervlaktewater wordt beoordeeld;
- IPPC Richtlijn: de richtlijn (EG) nr. 96/61 van de Raad van de Europese Unie van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEG L 257);
- ISO: international organization for standardization;
- KRW: Kaderrichtlijn Water
- LBOW: Landelijk Bestuur Overleg Water, voorheen CIW;
- LNG: Liquified Natural Gas, vloeibaar aardgas;
- m.e.r.: milieu-effectrapportage;
- MER; milieueffectrapport;
- MTR: maximaal toelaatbaar risico;
- NEN: De analysemethoden met NEN-nummers staan vermeld in de Methode voor de analyse voor afvalwater van het Nederlands Normalisatie Instituut (N.N.I.);
- NPR: Nederlandse praktijkrichtlijn;
- NRB: Nederlandse richtlijn voor de bodembescherming;
- NW3: de derde Nota Waterhuishouding;
- NW4: de vierde Nota Waterhuishouding;
- PGS: publicatiereeks gevaarlijke stoffen; bijvoorbeeld PGS 15: dit betreft een richtlijn voor de opslag van gevaarlijke stoffen in emballage tot 10 ton;
- PKB-Waddenzee: planologische kernbeslissing waddenzee;
- rapportagegrens: de onder normale omstandigheden door de RIZA-laboratoria gegarandeerde grens waarboven analyseresultaten gerapporteerd kunnen worden;
- het RIZA: de hoofdingenieur-directeur van het Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (adressering: Postbus 17, 8200 AA Lelystad);
- Standstillbeginsel: Beleidsuitgangspunt, waarbij de restlozing geen significante invloed mag hebben op de bestaande waterkwaliteit;
- SCVs: Submerged combustion vaporizers (verdampers LNG);
- Voorzorgprincipe: uitvoeren van de emissieaanpak;
- VR: verwaarloosbaar risico; komt overeen met "streefwaarde" in NW4;
- Wm: Wet milieubeheer;
- Wvo: Wet verontreiniging oppervlaktewateren;

VOORSCHRIFTEN

Artikel 1 Afvalwaterstromen

1. De afvalstoffen, verontreinigende en/of schadelijke stoffen, die via de lozingspunten op de insteekhaven en vervolgens via de Eemshaven op het Eems-Dollardestuarium worden geloosd, mogen uitsluitend voorkomen in de volgende afvalwaterstromen:
 - a) spuiwater van de SCVs;
 - b) niet verontreinigd hemelwater van het terrein;
 - c) niet verontreinigd hemelwater afkomstig van de LNG Collectieput.
2. De lozing van het in het eerste lid bedoelde afvalwater dient plaats te vinden via 3 afzonderlijke lozingspunten, zoals is aangegeven op de riolerings-tekening in bijlage 1, behorende bij deze beschikking.

Artikel 2 Tijdelijke afvalwaterstroom hydrotesten

De afvalstoffen, verontreinigende en/of schadelijke stoffen, die tijdens de bouwphase op de insteekhaven en vervolgens via de Eemshaven op het Eems-Dollardestuarium worden geloosd, mag uitsluitend voorkomen in het afvalwater afkomstig van de hydrotesten.

Artikel 3 Lozingseisen spuiwater SCVs

1. De etmaalgemiddelde warmtelast van het te lozen spuiwater mag, gemeten op het bemonsteringspunt, zoals bedoeld in artikel 1 tweede lid, maximaal 0,54 MW_{th} bedragen. De warmtelast dient te worden berekend volgens de formule, die is opgenomen in bijlage 2, behorende bij deze beschikking.
2. De zuurgraad van het te lozen spuiwater mag, uitgedrukt in pH-eenheden (nauwkeurigheid 0,1), van een willekeurig genomen steekmonster van het afvalwater gemeten op het bemonsteringspunt, zoals bedoeld in artikel 1 tweede lid, niet lager zijn dan 6 en niet hoger zijn dan 9., gemeten volgens NPR 6616.

Artikel 4 Voorzorg

Verontreinigd afvalwater dat ontstaat ten gevolge van bouw en constructiewerkzaamheden tijdens de bouwphase, mag niet worden geloosd.

Artikel 5 Controlevoorzieningen

1. Het te lozen spuiwater van de SCVs als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder a, dient op elk moment door de daartoe aangewezen ambtenaren te kunnen worden onderworpen aan continue debietmeting en/of temperatuurmeting en representatieve bemonstering. Daartoe dient het afvalwater via doelmatig functionerende voorziening te worden geleid.
2. Het niet verontreinigd hemelwater als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder b en c, dient op elk moment door de daartoe aangewezen ambtenaren te kunnen worden onderworpen aan bemonstering. Daartoe dient het afvalwater via een doelmatig functionerende voorziening voor steekbemonstering te worden geleid.
3. De in het eerste en tweede lid vermelde voorzieningen, dienen tenminste 3 maanden voorafgaand aan de ingebruikname ter goedkeuring aan de hoofdingenieur-directeur te zijn voorgelegd.

Artikel 6 Meten, bemonsteren, analyseren en rapporteren

1. De vergunninghouder dient in overleg met de hoofdingenieur-directeur een bemonsterings- en analyseplan op te stellen.
2. In het in het eerste lid bedoelde bemonsterings- en analyseplan dient minimaal aandacht te worden besteedt aan:
 - de frequentie en wijze van bemonstering van afvalwater;
 - de monsternametoestellen en controlevoorzieningen;
 - de parameters die worden geanalyseerd en gemeten;
 - de gehanteerde analysemethoden en bijbehorende detectiegrenzen;
 - de wijze van rapporteren
3. De vergunninghouder dient het in het eerste lid bedoelde bemonsterings- en analyseplan uiterlijk 3 maanden voor aanvang van de lozing ter goedkeuring aan de hoofdingenieur-directeur te overleggen.
4. De eerste twee jaren na aanvang van de lozing, dient vergunninghouder binnen een maand na afloop van elk kalenderkwartaal te rapporteren met betrekking tot de analyses ten aanzien van de parameters, zoals bedoeld in artikel 3.
5. Vanaf het derde jaar na aanvang van de lozing dient vergunninghouder voor 1 april van het eerst volgende kalenderjaar te rapporteren met betrekking tot de analyses ten aanzien van de parameters, zoals bedoeld in artikel 3.

Artikel 7 Rioleringsstekening

Uiterlijk 3 maanden voor aanvang van de lozing van afvalwater, zoals bedoeld in artikel 1 eerste lid dient een gedetailleerde rioleringsstekening te worden aangeleverd met daarop de exacte locatie van de te onderscheiden rioleringsystemen, de monsterpunten en de lozingspunten.

Artikel 8 Voorgenomen wijzigingen

Voorgenomen wijzigingen in het proces of de procesvoering, die afwijken van de aanvraag die ten grondslag ligt aan het onderhavige besluit, maar geen invloed hebben op de beoordeling van de stand der techniek of op de aard, samenstelling en wijze van in het oppervlaktewater brengen van het te lozen afvalwater, dienen uiterlijk twee weken voor aanvang van de wijzigingen schriftelijk aan de hoofdingenieur-directeur te worden medegedeeld.

Artikel 9 Interne calamiteiten

1. Indien als gevolg van calamiteiten of bijzondere bedrijfsomstandigheden de lozing van het bedrijf niet aan de gestelde voorschriften kan voldoen, dient de vergunninghouder terstond maatregelen te treffen, teneinde een nadelige beïnvloeding van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.
2. Van dergelijke calamiteiten of bijzondere bedrijfsomstandigheden dient de vergunninghouder zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 24 uur de hoofdingenieur-directeur in kennis te stellen. De door of vanwege de hoofdingenieur-directeur ter zake gegeven aanwijzingen dienen te worden opgevolgd.

Artikel 10 Externe calamiteiten

1. Indien de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater als gevolg van calamiteiten of bijzondere bedrijfsomstandigheden, die niet door de lozing van het bedrijf zelf zijn veroorzaakt, het noodzakelijk maakt ter voorkoming van ernstige verontreiniging van oppervlaktewater maatregelen van tijdelijke aard te treffen, is de vergunninghouder verplicht daartoe op aanschrijving van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat onmiddellijk over te gaan.
2. Deze maatregelen kunnen slechts bestaan uit het opleggen van niet in deze beschikking opgenomen voorzieningen betreffende de in deze beschikking omschreven lozingen en/of het beperken of staken van de lozing, dan wel deelstromen daarvan.
3. Een maatregel als bedoeld in de voorgaande leden mag niet voor langer dan één, telkenmale met maximaal even zoveel uren te verlengen, periode van 48 uren worden opgelegd en mag in geen geval ten gevolge hebben, dat de lozing van afvalwater volgens deze beschikking na het vervallen van de tijdelijke opgelegde verplichtingen geheel of gedeeltelijk niet meer mogelijk zou zijn.

Artikel 11 Contactpersonen

1. De vergunninghouder is verplicht één of meer personen aan te wijzen die in het bijzonder belast is (zijn) met het toezicht op de naleving van deze vergunning, waarmee door of namens de hoofdingenieur-directeur in spoedgevallen overleg kan worden gevoerd.
2. Uiterlijk één maand voor aanvang van de lozing dienen door de vergunninghouder de namen en contactgegevens van de in het eerste lid bedoelde personen schriftelijk aan de hoofdingenieur-directeur te worden gemeld.
3. Wijzigingen van de in het eerste lid bedoelde personen, dienen onmiddellijk schriftelijk aan de hoofdingenieur-directeur te worden gemeld.

Leeuwarden, 10 mei 2007

DE STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR,
namens deze,
de Directeur Water en Scheepvaart,

ir. A. L. Bosch

MOTIVERING

1 EMISSIE-/IMMISSIEBELEID WET VERONTREINIGING OPPERVLAKTEWATEREN

1.1 Vierde nota waterhuishouding

In de vierde nota waterhuishouding (NW4) wordt, evenals in de derde nota waterhuishouding (NW3), voor de uitgangspunten van het emissiebeleid voor water verwezen naar het Indicatief Meerjarenprogramma Water 1985-1989 (IMP-water). De leidende principes van het emissiebeleid, vermindering van de verontreiniging en het standstill-beginsel, worden in NW4, ook voor de langere termijn, van groot belang geacht. In NW4 wordt voor de praktische uitwerking van deze beleidsuitgangspunten verwezen naar het CIW-rapport Handboek Wvo-vergunningverlening dat in mei 1999 is uitgebracht. Deze uitgangspunten worden hieronder kort samengevat weergegeven.

1.2 Emissieaanpak

Algemeen

Het eerste hoofduitgangspunt van beleid "vermindering van de verontreiniging" houdt in dat verontreiniging - ongeacht de stofsoort - zoveel mogelijk wordt beperkt. Volgens de Derde Nota Waterhuishouding (NW3) staat voor vrijwel alle verontreinigingen de emissieaanpak voorop. De emissieaanpak houdt in dat onafhankelijk van de te bereiken waterkwaliteitsdoelstelling een inspanning moet worden geleverd om de verontreiniging van het oppervlaktewater te voorkomen. Voor zwartelijststoffen, of de stoffen die als zodanig worden beschouwd, bestaat de emissieaanpak uit toepassing van de best bestaande technieken (bbt); voor de overige stoffen waarvoor de emissieaanpak geldt, is een saneringsinspanning vereist volgens de best uitvoerbare technieken (but). De emissieaanpak dient in eerste instantie gestalte te krijgen door prioriteit te geven aan de ketenbenadering. Daarbij wordt een product van grondstof tot afvalstadium beoordeeld. Er dient zo vroeg mogelijk in de keten naar mogelijkheden te worden gezocht om wateremissies terug te dringen c.q. te voorkomen door een getrapte benadering van preventie, hergebruik en verwijdering. Brongerichte maatregelen hebben hierbij de voorkeur boven zuiveringstechnische ("end-of-pipe") maatregelen.

IPPC richtlijn

Vanaf oktober 1999 moeten nieuwe (en belangrijke wijzigingen aan bestaande) inrichtingen voldoen aan de Europese IPPC richtlijn. Vanaf oktober 2007 geldt deze eis ook voor alle bestaande inrichtingen. De IPPC richtlijn verplicht eveneens tot een informatie-uitwisseling tussen lidstaten en industrie over de nadere invulling van de Best Available Techniques (Best beschikbare technieken) voor iedere afzonderlijke industriële sector. De definities van but en bbt, zoals hierboven beschreven, zijn in feite Nederlandse uitwerkingen van het redelijkheids criterium in de definitie van BAT. Daarom kan gesteld worden dat BAT ook de begrippen but en bbt omvat. Bij de beoordeling van de Best beschikbare technieken (BBT), dient voor wat betreft de technieken, zowel aandacht besteed te worden aan end-of-pipe technieken, procesgeïntegreerde aanpassingen als organisatorische maatregelen. Met de best beschikbare technieken worden technieken beoogd die, integraal zijn afgewogen, in de praktijk zijn bewezen en waar geen overmatige kosten mee gepaard gaan. Als resultaat van de informatie-uitwisseling tussen lidstaten en industrie brengt de Europese Commissie zogeheten BAT Referentie documenten (BREFs) uit, waarin per sector een overzicht wordt gegeven van technieken, die als BAT kunnen worden beschouwd.

Een BREF is een richtinggevend document voor het bevoegd vergunningverlenend gezag, dat niet mag worden genegeerd en waar alleen gemotiveerd van mag worden afgeweken. De BREFs zijn onderverdeeld in horizontale en verticale BREFs. Horizontale BREFs zijn richtinggevende documenten voor alle sectoren die vallen onder de IPPC-richtlijn en betreffen veelal procesgeïntegreerde technieken. Verticale BREFs zijn richtinggevende documenten toegesneden op een specifieke sector en gaan veelal over niet procesgeïntegreerde technieken.

Nederlandse richtlijnen

In de ministeriële Regeling aanwijzing BBT-documenten zijn niet alleen Europese richtlijnen opgenomen maar ook Nederlandse. Ingevolge artikel 1 lid 2 moet ook rekening worden gehouden met de in tabel 2 genoemde informatie documenten. Enkele voorbeelden hieruit zijn: PGS, NRB en de NER.

Zwartelijststoffen

Onder zwartelijststoffen worden de stoffen verstaan die behoren tot de consolidatierichtlijn 2006/11 (voorheen lijst 1 in van de EG richtlijn 76/464/EEG; inhoudelijk is er niets veranderd) genoemde groepen en families van stoffen en waarvoor in internationaal en nationaal kader emissiegrenswaarden zijn vastgesteld. Op Europees niveau zijn inmiddels 17 stoffen definitief als zwartelijststof aangewezen. Deze stoffen zijn inmiddels ook in Nederland geïmplementeerd door, ex artikel 1a Wvo, voor deze 17 stoffen emissiegrenswaarden vast te stellen.

Lozingen die stoffen bevatten die behoren tot in deze richtlijn genoemde groepen en families van stoffen en waarvoor emissiegrenswaarden zijn vastgesteld, worden slechts verleend voor beperkte duur (maximaal 10 jaar; zie: "Regeling tijdelijke vergunning voor lozing van zwartelijststoffen", Staatscourant 24 september 2003, nr. 184 / pag. 16).

Daarnaast dient voor deze stoffen de formulering van de lozingseisen overeen te komen met de in deze ministeriële besluiten gebruikte formulering. Dat betekent dat de gemiddelde maandconcentratie en de gemiddelde maandvrachten uitgangspunt behoren te zijn bij het formuleren van de vergunningsvoorschriften voor de betreffende stoffen.

Voor wat betreft de vraag in welke gevallen bij lozing van stoffen in minuscule hoeveelheden al dan niet sprake is van een lozing van zwartelijststoffen, wordt de interpretatie zoals die is neergelegd in hoofdstuk IV (§ 4.9.1) van het CIW-rapport Handboek Wvo-vergunningverlening gevolgd.

In Nederland worden alle stoffen, die worden genoemd in de in het IMP-water opgenomen lijst van 132 stoffen, behandeld als ware het zwartelijststoffen. Daarnaast worden dioxines en dibenzofuranen als "zwart" behandeld. Dit houdt in dat in Nederland voor deze stoffen ook wordt uitgegaan van de emissieaanpak op basis van bbt. Dit houdt echter niet in dat dergelijke vergunningen ook voor beperkte duur moeten worden verleend. Wel kunnen andere argumenten een rol spelen bij het eventueel tijdelijk verlenen van vergunningen, bijvoorbeeld wanneer onvoldoende duidelijkheid bestaat over de wijze van saneren en/of bijbehorende haalbare effluentkwaliteit. Voor een uitgebreidere uiteenzetting over het tijdelijk verlenen van vergunningen wordt verwezen naar hoofdstuk IV (§ 4.9) van het CIW-rapport Handboek Wvo-vergunningverlening.

Algemene Beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten (ABM)

Voor een goede uitvoering van het emissiebeleid water is het noodzakelijk inzicht te hebben in de waterbezwaarlijkheid van stoffen en preparaten. Inzicht in de waterbezwaarlijkheid is nodig om de beleidsmatige gewenste saneringsinspanning voor de in het afvalwater aanwezige stoffen en preparaten vast te stellen. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de Algemene Beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten (ABM). Preparaten zijn mengsels van twee of meerdere stoffen die voor meer dan 0,1 gewichtsprocent in het mengsel aanwezig zijn. Het resultaat van de beoordeling van een stof of preparaat volgens de ABM is de zogenaamde aanduiding waterbezwaarlijkheid. Aan deze aanduiding waterbezwaarlijkheid is conform het huidige emissiebeleid een beleidsmatig gewenste saneringsinspanning gekoppeld. Conform het nationale waterkwaliteitsbeleid zijn er drie niveaus onderscheiden voor de saneringsinspanning: A, B of C

Saneringsinspanning A

Voor stoffen met een aanduiding waterbezwaarlijkheid die gekoppeld is aan een saneringsinspanning A geldt in beginsel dat de verontreiniging door deze stoffen moet worden beëindigd. Er moet geprobeerd worden om met behulp van de best bestaande technieken zo dicht mogelijk bij een nullozing te komen

Saneringsinspanning B

Voor stoffen met een aanduiding waterbezwaarlijkheid die gekoppeld is aan een saneringsinspanning B geldt dat de lozing van deze stoffen zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Een wezenlijke saneringsinspanning dient te geschieden door toepassing van de best uitvoerbare technieken.

Saneringsinspanning C

Ook voor een beperkt aantal relatief onschadelijke overige stoffen geldt dat zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat deze stoffen in het afvalwater terechtkomen. De mate waarin maatregelen ter beperking van de lozing van deze stoffen moeten worden genomen is voor deze stoffen echter afhankelijk van de waterkwaliteitsdoelstellingen.

1.3 Waterkwaliteitsaanpak

Voor een beperkt aantal, relatief onschadelijke, van nature in het oppervlaktewater voorkomende stoffen met een geringe mate van toxiciteit (bijvoorbeeld: sulfaat, chloride en warmte), wordt de waterkwaliteitsaanpak gevolgd. Dat houdt in dat voor dergelijke stoffen niet de emissieaanpak wordt gevolgd, maar dat alleen maatregelen ter beperking van de lozing worden geëist als de immissietoets of het standstill-beginsel daartoe aanleiding geven.

1.4 Ospar

Daarnaast dient bij de vergunningverlening rekening te worden gehouden met het inspanningsbeginsel, zoals dat in 1998 is vastgelegd in het zogenaamde Osparverdrag. Dit Osparverdrag is een eerste uitwerking van de zogenaamde Esbjergverklaring, die is vastgesteld tijdens de vierde Noordzeeministersconferentie in 1995. In het Osparverdrag zijn 15 stoffen/stofgroepen (inmiddels aangevuld met 12 nieuwe prioritaire stoffen) aangewezen waarvoor geldt dat gestreefd moet worden naar beëindiging van de lozing in 2020. In Nederland wordt aan Esbjergdoelstelling invulling gegeven door uitvoering te geven aan de uitgangspunten van de emissieaanpak, gevolgd door een immissietoets en een toetsing aan het standstill-beginsel.

1.5 Immissietoets

Na de emissieaanpak volgt de immissietoets, waarbij beoordeeld wordt of de voor het ontvangende oppervlaktewater geldende waterkwaliteitsdoelstellingen, zoals weergegeven in NW4, worden overschreden en de restlozing een significante invloed op deze overschrijding heeft. Is de restlozing op grond hiervan niet aanvaardbaar, dan zullen verdergaande maatregelen worden geëist. Voor zover dit nog niet ondervangen is door de MTR c.q. VR gehalten (streefwaarde) voor een bepaalde stof, dient daarnaast ook getoetst te worden of de lozing, gelet op de stofspectifieke acute toxiciteit, aanvaardbaar is voor het ontvangende oppervlaktewater of dat aanvullende maatregelen moeten worden voorgeschreven.

1.6 Standstill-beginsel

Wanneer sprake is van een nieuwe lozing of een uitbreiding van een bestaande lozing dan vindt ook een beoordeling plaats op basis van het standstill-beginsel. Als de bestaande waterkwaliteit significant beïnvloed wordt door de lozing, dient de saneringsinspanning middels aanvullend onderzoek nader getoetst te worden. Dit nader onderzoek kan aanleiding geven tot het nemen van aanvullende maatregelen teneinde de lozing verdergaand te saneren. In een uitspraak van de Raad van State, in de zaak BFGoodrich van 8 november 1999, is door de Raad geoordeeld dat het standstill-beginsel geen absolute werking heeft en dat voor zwarte lijststoffen aan dit beginsel wordt voldaan als gesaneerd is volgens bbt en de restlozing niet onaanvaardbaar is voor het ontvangende oppervlaktewater. Voor de overige stoffen geldt dat na het toepassen van but de restlozing niet onaanvaardbaar mag zijn voor het ontvangende oppervlaktewater. De lozing is onaanvaardbaar als, ondanks aanvullende maatregelen, uit de immissietoets blijkt dat de lozing een significante bijdrage levert aan het overschrijden van de waterkwaliteitsdoelstelling.

1.7 Voorzorgprincipe

In de onder 1.6 genoemde uitspraak is door de Raad van State geoordeeld dat, conform de tekst van NW3, met de emissieaanpak tevens invulling wordt gegeven aan het zogenaamde voorzorgprincipe, zoals overeengekomen tijdens de tweede Noordzeeministersconferentie.

In de PKB is eveneens een voorzorgbeginsel neergelegd, waarin vermeld staat: "Wanneer op basis van de best beschikbare informatie [...] sprake blijkt te zijn van duidelijke twijfel over het achterwege blijven van mogelijk belangrijke negatieve gevolgen voor het ecosysteem, dan zal het voordeel van de twijfel in de richting van het behoud van de Waddenzee gaan (het voorzorgprincipe) [...]".

Derhalve mag er, na het toepassen van de immissietoets en de toetsing aan het standstill-beginsel, geen twijfel meer bestaan over eventuele negatieve gevolgen van de restlozing voor het ecosysteem van de Waddenzee.

1.8 Specifiek beleid ten aanzien van warmtelozingen

Door de projectgroep "beoordelingssystematiek warmtelozingen" van het CIW is een rapport opgesteld waarin een nieuwe systematiek voor de beoordeling van warmtelozingen is uitgewerkt.

Deze rapportage vormt een thans algemeen in Nederland toegepaste document welk een actuele en adequate invulling van BBT geeft.

Volgens deze systematiek worden thermische lozingen beoordeeld op basis van de emissie-immissie aanpak. Binnen deze systematiek worden warmtelozingen, rekening houdend met locale omstandigheden, beoordeeld op toelaatbaarheid. Belangrijke uitgangspunten zijn hierbij de minimalisatie van de milieukundige gevolgen van de opwarming van het oppervlaktewater en van de inname van oppervlaktewater. Vanuit de nieuwe beoordelingssystematiek is geconcludeerd dat minimalisatie van het debiet grotere voordelen voor het aquatische milieu lijkt op te leveren dan een strikte limitering van de lozingstemperatuur. Door minimalisatie van het debiet worden minder organismen ingezogen, wordt het gebruik van chemicaliën gereduceerd en wordt minder energie verbruikt. Hiermee is een vaste norm voor de lozingstemperatuur komen te vervallen.

Vanuit de systematiek zijn berekeningmethodes voorgedragen om warmtelozingen te beoordelen. Binnen het beleid is besloten bij de beoordeling bij warmtelozingen uit te gaan van een sneltoets van de te lozen warmtevracht op basis van een "worst-case" benadering. De toets bestaat uit een beoordeling op de criteria mengzone, opwarming en onttrekking.

Mengzone

De mengzonetoets vergelijkt de grootte van de warmtepluim met de grootte van het ontvangende oppervlaktewater. Volgens deze benadering mag de warmtepluim niet meer bedragen dan 25% van het ontvangende oppervlaktewater. Indien de lozing lager scoort dan 25% voldoet de lozing, zelfs onder de slechtste omstandigheden, aan het beoordelingskader van de beoordelingssystematiek. Als de lozing hoger scoort dan 25% kan het zijn dat de lozing niet voldoet. De waterbeheerder kan in dat geval aanvullende informatie vragen ten behoeve van een meer gedetailleerde beoordeling. Mocht ook hieruit blijken dat niet aan de criteria wordt voldaan dan kan de waterbeheerder aanvullende eisen aan de lozing stellen.

Conform het Besluit kwaliteitsdoelstellingen en metingen oppervlaktewateren is voor de Eems een ernstig risico van 25 °C gesteld.

Opwarming buiten de mengzone

De opwarmingstoets brengt de opwarming van het oppervlaktewater na volledige menging in kaart. Indien hiervan sprake is, dient de voorbelasting als gevolg van opwarming door overige koelwaterlozingen te worden meegenomen. Het oppervlaktewater buiten de mengzone mag niet meer dan 3 °C worden opgewarmd daarnaast geldt voor het betreffende oppervlaktewater een maximaal toelaatbaar risico (MTR) van 25 °C. Indien de lozing leidt tot een opwarming van meer dan 3 °C of tot een overschrijding van de MTR, voldoet de lozing niet. De waterbeheerder kan in dat geval aanvullende eisen aan de lozing stellen.

Onttrekking

Ter bescherming van vislarven en juveniele vis wordt het uitgangspunt gehanteerd dat als gevolg van de onttrekking van oppervlaktewater in paai- of opgroeigebieden geen significante effecten op dit aspect mogen optreden. Voor zout water is dit met name van belang in het ecologische voorjaar (periode 1 februari tot 1 mei) en het ecologische najaar (periode 1 september tot 1 december). Hiervoor zijn geen kwantitatieve generieke criteria te geven.

1.9 Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water (KRW) kent het principe van geen achteruitgang. In het spraakgebruik wordt veelal gesproken over standstill. Het uitgangspunt van de KRW is dat er in heel Europa een zeer goede tot goede waterkwaliteit aanwezig is. In de KRW is het begrip geen achteruitgang gekoppeld aan het begrip toestand. Voorkomen moet worden dat de toestand van het water verslechtert.

Daar de KRW de toestand beschrijft op het niveau van waterlichamen is dit in principe ook het niveau waarop geen achteruitgang wordt toegepast. Eventuele onduidelijkheid zou gelegen zijn in het feit dat de doelstellingen nog niet concreet zijn vastgesteld dan wel dat de aanwijzing van waterlichamen, dat wil zeggen het niveau waarop de afweging dient te geschieden, nog slechts een voorlopige aanwijzing betreft en daardoor nog kan wijzigen. De aanwijzing van de waterlichamen is echter formeel gemeld aan de EU, waardoor het aanbevelenswaardig is om de lozing te toetsen op het voorlopig aangewezen waterlichaamniveau. De KRW hanteert voor de chemische toestand twee klassen: goed en slecht. Voor de ecologische toestand zijn er vijf klassen: zeer goed / goed / matig / slecht / zeer slecht. Voorkomen moet worden dat bij de formele beoordeling het waterlichaam in een slechtere klasse komt. Het betreft hier een totaal beoordeling.

Een nieuwe emissie is hiermee formeel niet in strijd met geen achteruitgang indien die niet leidt tot normoverschrijding of indien een ander aspect al heeft geleid tot een slechtere waardering van het waterlichaam. In het geval dat de waardering van het waterlichaam niet verslechtert maar de afstand tot het te bereiken doel wel wordt vergroot, doordat bijvoorbeeld voor een groter aantal stoffen dan voorheen de norm wordt overschreden, lijkt het aannemelijk deze situatie wel op te vatten als een achteruitgang.

Strikt genomen moet worden getoetst aan de normen die conform de voorgeschreven afleidingsmethoden uit de KRW zijn afgeleid. Dit laatste heeft nog niet plaatsgevonden, maar de bestaande (ad-hoc) MTR-waarden worden wel beschouwd als een reële indicatie van het gewenste ecologische- en chemische normniveau. Dit blijkt ook uit de uitgevoerde artikel 5-rapportages voor de KRW.

De chemische toestand wordt bepaald door de prioritare stoffen en de stoffen die genoemd zijn in het kader van richtlijn 2006/11 (voorheen 76/464). Als de lozing geen prioritare stoffen bevat en geen stoffen bevat die genoemd zijn in het kader van richtlijn 2006/11, dan is een chemische toetsing niet aan de orde en volstaat een ecologische beoordeling. Bij de ecologische beoordeling worden de stoffen getoetst aan de (ad-hoc) MTR-normen. Indien voor één stof de betreffende (ad-hoc) MTR wordt overschreden, kan de ecologische toestand niet hoger worden beoordeeld dan matig. De stofbeoordeling binnen de ecologische beoordeling bepaalt dus mede de grens tussen de matige en de goede ecologische toestand. In dit kader dient beoordeeld te worden of op de meetpunten, die representatief worden geacht voor het beoordelen van de toestand van het betreffende waterlichaam, de (ad-hoc)MTR niet wordt overschreden en ook in geval van extra lozing niet zal worden overschreden. Indien er geen overschrijding plaatsvindt, zal de extra lozing er niet toe leiden dat de afstand tot de te behalen KRW-doelstelling voor het waterlichaam als geheel groter wordt. In dat geval is er géén sprake van achteruitgang in het licht van de wijze waarop dit in de KRW is verwoord en is de extra lozing niet in strijd met het principe van geen achteruitgang uit de KRW.

2 BELEID ZWARE ONGEVALLEN EN ONVOORZIENE LOZINGEN

2.1 Beleid ter preventie van zware ongevallen

In 1982 heeft de EU de (post)-SEVESO-richtlijn (82/501) uitgevaardigd. Deze richtlijn is in Nederland in 1989 geïmplementeerd door middel van het Wm-Besluit Risicos Zware Ongevallen (BRZO). In 1996 is als vervolg hierop de SEVESO-II-richtlijn (96/82) uitgevaardigd. De richtlijn wordt geïmplementeerd door middel van het BRZO99 (Stb. 1999, 234), gewijzigd bij besluit van 24 juni 2005. In 2005 is een verbeterprogramma opgezet.

Doel van het verbeterprogramma is: de verhoudingen en werkwijzen van uitvoerende overheden zodanig veranderen dat ze naar de bedrijven toe bij het toepassen van het BRZO als eenheid functioneren op een landelijk uniforme basis. Een beter, meer toetsbaar en meer uitvoerbaar BRZO-prestatie van bedrijven en overheden is het eindresultaat.

Een inrichting valt onder de richtlijn wanneer op het terrein van de inrichting hoeveelheden van bepaalde stoffen voorkomen die een drempelwaarde overschrijden. In het BRZO99 worden twee drempels gehanteerd: een lage en een hoge drempel. Wordt de lage drempel overschreden dan dient de exploitant van die inrichting een document op te stellen waarin het beleid ter preventie van zware ongevallen is vastgelegd (artikel 7 bedrijven). Dit document, het zogenoemde PBZO (preventiebeleid zware ongevallen), moet borg staan voor een hoog beschermingsniveau voor de mens en het milieu en dient op de specifieke situatie toegesneden te zijn. Wordt ook de hoge drempel overschreden, dan dient voor de betreffende inrichting een veiligheidsrapport opgesteld te worden (artikel 9 bedrijven). In de huidige wet- en regelgeving bestaan verschillende rapportageplichten voor inrichtingen aangaande risicos: externe veiligheidsrapporten (EVR), arbeidsveiligheidsrapporten (AVR), noodplannen etc. Met het verschijnen van het BRZO99 is nog slechts sprake van één veiligheidsrapport. Voor waterkwaliteitsbeheerders heeft deze integratie geen gevolgen. Naast bovengenoemde integratie is sprake van een duidelijker afstemming met het ruimtelijke orderings- en vestigingsbeleid. Lidstaten worden verplicht om bij de vestiging van nieuwe bedrijven een adequate veiligheidsafstand aan te houden. Bij bestaande bedrijven zullen, in het geval zonering niet kan worden toegepast, aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

2.2 Beleid onvoorziene lozingen

Op basis van de eerder genoemde NW3 en het IMP-water is in de CIW-nota Integrale aanpak van risicos van onvoorziene lozingen het beleidsterrein van de onvoorziene lozingen verder uitgewerkt en geconcretiseerd. De gevolgde aanpak is in grote lijnen hetzelfde als voor reguliere lozingen van afvalwater. Door middel van het implementeren van de stand der veiligheidstechniek moeten onvoorziene lozingen en de gevolgen daarvan zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit uitgangspunt geldt ongeacht de aard van de inrichting en de daar gehanteerde stoffen en processen. Voor een aantal specifieke activiteiten (bijvoorbeeld de opslag en transport van gevaarlijke stoffen) heeft de Commissie Preventie Rampen indertijd richtlijnen opgesteld. Deze CPR-richtlijnen zijn inmiddels vervangen door de PGS-richtlijnen.

Wanneer een bedrijf voldoet aan de stand der veiligheidstechniek betekent dit niet dat het risico tot nul wordt gereduceerd.

Nagegaan moet worden of het algemene niveau van voorzieningen voldoende is om onaanvaardbare negatieve gevolgen voor het milieu, als gevolg van onvoorziene lozingen, te voorkomen. Hiervoor kan een risicoanalysemodel (genaamd Proteus, ontwikkeld en beschikbaar gesteld door RWS-RIZA op de website www.wateremissies.nl) worden gebruikt waarin rekening wordt gehouden met locatiespecifieke omstandigheden.

In het model wordt rekening gehouden met:

- bedrijfsactiviteiten en aard alsmede hoeveelheden van stoffen;
- lozingssituatie met betrekking tot (de eigenschappen van) het ontvangend oppervlaktewater en/of rioolwaterzuiveringsinrichting;
- het veiligheidsmanagement.

Omdat het niet altijd doenlijk is om alle activiteiten binnen een inrichting te modelleren is een selectiesysteem ontwikkeld. Dit systeem zorgt ervoor dat alleen de meest risicovolle activiteiten meegenomen worden in de modellering. Het selectiesysteem is nader beschreven in de eerder genoemde CIW-nota.

De beoordeling van risico's van onvoorziene lozingen kan op twee manieren plaatsvinden: kwalitatief of kwantitatief. Met een kwalitatieve beoordeling kunnen alleen soortgelijke inrichtingen of activiteiten met elkaar worden vergeleken. Met een kwantitatieve beoordeling kan worden bepaald of een onvoorziene lozing toelaatbaar is en/of aanvullende maatregelen, technisch en/of organisatorisch van aard, getroffen moeten worden.

3 TOEPASSING NATUURWETGEVING

Het afwegingskader, zoals verwoord in artikel 6 van de Habitatrichtlijn en dat mede van toepassing is op de Vogelrichtlijn, houdt onder meer in dat moet worden beoordeeld of de lozing mogelijkerwijs gevolgen kan hebben voor de natuurwaarden in de aangewezen natuurgebieden, waaronder de Waddenzee.

Het afwegingskader is in soortgelijke bewoordingen terug te vinden in de afwegformules die zijn opgenomen in de planologische kernbeslissing Structuurschema Groene Ruimte en de PKB-Waddenzee en werkt in de besluitvorming door in enkele wettelijke kaders zoals onder andere de Wet Ruimtelijke Ordening en de Natuurbeschermingswet. In deze kaders zal moeten worden vastgesteld of het onderhavige besluit omtrent de aangevraagde vergunning significante gevolgen zal hebben voor de aangewezen natuurgebieden.

4 VERGUNNINGSSITUATIE

4.1 Aanvraag vergunning

LNG Terminal Eemshaven B.V. heeft het voornemen tot de bouw en ingebruikname van een terminal voor vloeibaar aardgas (LNG) en bijbehorende installaties op het industrieterrein Eemshaven te Uithuizermeeden (gemeente Eemsmond).

Voor dit initiatief is een milieueffectrapport opgesteld, dat de daarvoor bedoelde procedures heeft doorlopen. Het resultaat van het milieueffectrapport ligt ten grondslag aan een gecombineerde aanvraag om vergunningen ingevolge de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

4.2 Coördinatie

Deze gecombineerde aanvraag is op 30 november 2006 bij de Provincie Groningen ingediend. Deze aanvraag is op 5 december 2006 door de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat Noord-Nederland ontvangen van de Provincie Groningen. Conform paragraaf 14.1 van de Wet milieubeheer werd de vergunningprocedure gecoördineerd door Provincie Groningen

De concept ontwerpbeschikkingen zijn in projectgroepverband, met de aanvrager en de betrokken bevoegde gezagen, uitgewisseld, besproken en tot stand gekomen.

4.3 Milieueffectrapportage

Op grond van het Gewijzigde Besluit Milieueffectrapportage (1994) is de onderhavige activiteit, te weten "de oprichting van en inrichting bestemd voor de opslag of overslag van aardgas, in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een opslagcapaciteit van 100.000 m³, m.e.r.-plichtig, waarbij het coördinerend bevoegd gezag wordt gevormd door de Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen.

Het MER (inclusief aanvullingen op het MER) en de inspraakreacties zijn meegenomen in onderliggend besluit.

4.4 Beoordeling resultaten m.e.r.

De m.e.r.-procedure is van start gegaan met de kennisgeving van de startnotitie in de Eemsbode en Ommerlander Courant van 8 maart 2006 en in de Staatscourant van 9 maart 2006.

Bij brief van 2 maart 2006 is de Commissie voor de milieueffectrapportage in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen voor de richtlijnen voor het MER. Mede aan de hand van een advies van deze Commissie zijn door Rijkswaterstaat Noord-Nederland en Gedeputeerde Staten van Provincie Groningen de MER-richtlijnen vastgesteld.

Op 30 november 2006 is het MER door de Provincie Groningen ontvangen gelijktijdig met de aanvraag.

Het MER is door Rijkswaterstaat Noord-Nederland en Gedeputeerde Staten van Provincie Groningen aanvaardbaar beoordeeld.

Ter inzage legging van de vergunningaanvraag en het MER heeft tegelijkertijd plaatsgevonden.

Hierbij zijn belanghebbenden en adviseurs van 20 december 2006 tot en met 6 februari 2007 in de gelegenheid gesteld om mondeling dan wel schriftelijk opmerkingen in te brengen met betrekking tot de aanvraag en het MER in te dienen.

Op 22 februari 2007 en 7 maart 2007 zijn door de Commissie voor de milieueffectrapportage aanvullingen op het MER ontvangen.

De inspraakreacties, die zijn ingebracht bij het coördinerend bevoegd gezag, de Gedeputeerde Staten van Provincie Groningen, zijn samen met de adviezen opgenomen in de Wm-vergunning en de Wvo-vergunning.

4.5 Reacties vergunningaanvraag en MER

Tijdens de ter inzage legging van de aanvraag en het MER en naar aanleiding van de informatieavond zijn door de provincie Groningen 10 inspraakreacties ontvangen.

De inspraakreacties welke betrekking hebben op het MER en voor zover deze betrekking hebben op de in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren te verlenen lozingsvergunning worden navolgend weergegeven en behandeld. Het betreft de reactie van Gemeinde Krummhörn (inspreker 1), Stadt Emden (inspreker 2).

De overige acht inspraakreacties betreffen aspecten welke geen relatie hebben met de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Voor de behandeling van deze inspraakreacties wordt verwezen naar de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer.

Inspreker 1:

Bij fax van 8 december 2006 (kopie: zie bijlage 3) heeft de Gemeinde Krummhörn een reactie ingebracht. Het betreft de volgende inspraakpunten:

In de in het Duits vertaalde samenvatting van het MER komen niet alle eisen uit de richtlijnen voor het MER aan bod. In de samenvatting worden geen uitspraken gedaan over de omvang van de LNG-leveranties of het aantal daaruit resulterende scheepvaartbewegingen. Evenzeer ontbreken in de samenvatting beschrijvingen van het MCA (Maximum Credible Accident) en MNCA (Maximum Non-Credible Accident), alsmede onderbouwde uitspraken over de kwaliteit en kwantiteit van de te verwachten emissies en hun uitwerking op de Niedersachsische Küstenregio. Ook een beschouwing van het cumulatieve effect door alle geplande projecten in de Eemshaven tezamen ontbreekt.

Overweging:

Deze overweging ten aanzien van bovenvermelde inspraakpunten is gelijklopend aan de in de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer beschreven overweging ten aanzien van deze inspraakreactie.

De door de Gemeinde Krummhörn genoemde aspecten waren inderdaad niet opgenomen in de oorspronkelijke samenvatting van het MER. Van de initiatiefnemer is desgevraagd vernomen dat – geheel in lijn met eerdere uitspraken uit december 2004 van de Commissie voor de m.e.r. – een zogenaamde publieksvriendelijke samenvatting van het MER is opgesteld en in het Duits vertaald. Dit is ook in lijn met het gestelde in de richtlijnen voor dit MER.

De door de Gemeinde Krummhörn genoemde aspecten zijn wel in voldoende mate uitgewerkt in het MER en de aanvraag om vergunning. In verband met een goede informatievoorziening, ook over de landsgrenzen heen, heeft de initiatiefnemer een herziene samenvatting opgesteld en in het Duits vertaald, waarin tegemoet wordt gekomen aan de door de Gemeinde Krummhörn genoemde tekortkomingen.

Op basis van deze aanpassing en het gegeven dat de gevraagde informatie in het MER zelf is opgenomen, vinden wij dat er sprake is van adequate informatievoorziening en een goed te beoordelen aanvraag met MER.

Inspreker 2

Door Stadt Emden zijn op 8 januari 2007 per brief, (kopie: zie bijlage 4) de volgende zienswijzen ingebracht op het MER ten behoeve van het bouwen en in gebruik nemen van de LNG-terminal. De Stadt Emden neemt er kennis van dat de eerder naar aanleiding van de startnotitie voor het MER door haar verlangde onderzoeken in de aanvraag en het MER zijn opgenomen.

Doordat de industriële activiteiten in het kustgebied Delfzijl/Eemshaven aanzienlijk toenemen, is het van belang dat onder alle omstandigheden (normale bedrijfsvoering en storingen) emissies naar water en lucht geen gevaar opleveren voor het gebied van de Stadt Emden.

De wettelijk voorgeschreven en opgelegde grenswaarden zijn daarbij in acht te nemen. Ook dient toepassing van de nieuwste Stand der techniek van de initiatiefnemer te worden verlangd.

Overweging:

Het effect van de reguliere lozing van afvalwater op de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater is beoordeeld als niet significant. De in de aanvraag beschreven maatregelen en voorzieningen ter voorkoming en beperking van onvoorzien lozingen voldoen aan stand der techniek. Er zijn geen onacceptabele risico's voor het oppervlaktewater. Aan de vergunning zijn de noodzakelijke geachte voorschriften verbonden ten aanzien van het lozingsregime. Met de verplichting om te beschikken over en te werken conform een volledig VR wordt uitvoering van de stand der veiligheidstechniek gewaarborgd. Hiermee wordt geborgd dat onder alle omstandigheden (normale bedrijfsvoering en storingen) de emissies naar het oppervlaktewater geen risico's zullen opleveren voor het gebied van de Stadt Emden.

4.6 Toetsingsadvies commissie MER

De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft op 13 maart 2007 (rapportnummer 1724-99) het toetsingsadvies uitgebracht over de juistheid en volledigheid van het MER en de bijbehorende aanvullingen daarop. De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie in het MER en de aanvullingen daarop aanwezig is.

De Commissie adviseert in haar rapport ten aanzien van het aspect "benutting restwarmte" om in de ontwerpvergunning verder in te gaan op de mogelijkheden voor de toepassing van warmte en koude uitwisseling. Onder punt 6.5 in deze vergunning wordt conform dit advies verder ingegaan op dit aspect.

De overige adviezen van de Commissie betreffen geen aspecten die in het kader van de procedure voor vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren nader dienen te worden beschouwd.

4.7 MER-evaluatie

Op grond van artikel 7.39 van de Wm dient het bevoegd gezag dat een besluit genomen heeft, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, de gevolgen van de activiteit te onderzoeken, wanneer de activiteit wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen. Het doel van deze evaluatie is het toetsen van de werkelijke milieueffecten van de activiteit aan de verwachtingen die in het MER zijn uitgesproken. Daarbij kan, op grond van artikel 7.40 van de Wm, de medewerking van degene die de activiteit onderneemt worden gevraagd. Van dit onderzoek moet een verslag worden gemaakt (artikel 7.41 Wm). Eventueel kan het bevoegd gezag op grond van de resultaten van het onderzoek besluiten om de vergunning te wijzigen (artikelen 7.42 en 7.43 Wm). De evaluatie van het MER, zal plaatsvinden 2 jaar na ingebruikname van de inrichting.

4.8 Besluit risico zware ongevallen

In het Besluit risicos zware ongevallen 1999 (BRZO 1999) is vastgelegd bij welke opslaghoeveelheden bedrijfsspecifiek naar de veiligheidsrisicos moet worden gekeken. LNG Terminal is vanwege de hoeveelheid LNG aangewezen als hoogdrempelig bedrijf en is dus verplicht tot het opstellen van een veiligheidsrapport. Het door LNG Terminal ingediende *VR bevat de informatie die wordt verlangd in het kader van de vergunningaanvraag Wet milieubeheer en Wet verontreiniging oppervlaktewateren. De resultaten van het veiligheidsrapport, waaronder de Stand der Veiligheidstechniek en de milieurisicoanalyse zijn meegenomen in onderliggend besluit.

4.9 Milieuzorgsysteem

In de aanvraag is aangegeven dat LNG Terminal Eemshaven B.V. het voornemen heeft om in de bedrijfsvoering een milieuzorgsysteem (MZS) te integreren. Volgens de gangbare normen houdt dit in dat het bedrijf zodanige (organisatorische) maatregelen implementeert dat het in staat is om te voldoen aan de opgelegde wet- en regelgeving en invulling geeft aan een continue verbetering van de milieuprestaties. Aan de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer worden voorschriften verbonden ten aanzien van het milieuzorgsysteem.

5 BEDRIJFSBESCHRIJVING

5.1 Bedrijfsactiviteiten

De voorgenen activiteit van Eemshaven LNG Terminal B.V betreft de bouw en het in bedrijf nemen van een LNG Terminal in de Eemshaven met een totale maximale verwerkingscapaciteit van 12 miljard kubieke meter aardgas. Via schepen wordt LNG aangevoerd naar de Terminal. Vervolgens wordt het vloeibare aardgas tijdelijk opgeslagen en daarna wordt het verdampt door middel van verwarming. Het aardgas wordt vervolgens geleverd aan het landelijk gastransportnet ten behoeve van de Nederlands en Europese aardgasvoorziening.

De LNG terminal is gepland in de Eemshaven op het energy Park Eemshaven ook wel genoemd het MERA-terrein. Dit betreft het bedrijventrein voor Milieu, Energie, Recycling en Afval gerelateerde bedrijvigheid en is gelegen op de oostlob van de Eemshaven. Het terrein ligt aan de Wilhelminahaven en het Doekegatkanaal met directe verbinding naar open zee (Eems).

Voor het lossen van LNG is een jetty (aanlegsteiger) aanwezig; bestaande uit een tiental dukdalven en een losplatform. Het aangevoerde LNG wordt op het terrein opgeslagen in een tweetal opslagtanks met een netto inhoud van 188.000 m³ LNG elk. Voordat het LNG als gewoon aardgas kan worden ingezet moet het eerst worden verdampt. Deze verdamping vindt geforceerd plaats.

De in de aanvraag beschreven methode voor verdampen is gebaseerd op de toepassing van Submerged Combustion Vaporizers (SCVs). De primaire warmte voor het verdampen van het LNG en het verhogen van de temperatuur van het geproduceerde gas wordt verkregen door het verbranden van stookgas. Hierbij worden de warme verbrandingsgassen direct in het waterbad gebracht. De warme verbrandingsgassen en waterdamp koelen af in het waterbad en de hierbij vrijkomende warmte wordt via het waterbad overgedragen aan een spiraalvormige leiding waardoor het LNG stroomt. Het LNG wordt hiermee verdampt en opgewarmd.

5.2 Afvalwaterstromen

In de aanvraag wordt onderscheid gemaakt naar afvalwaterstromen welke ontstaan tijdens de bouwfase en afvalwaterstromen welke ontstaan tijdens de gebruikersfase.

Bouwfase

Huishoudelijk afvalwater

Tijdens de bouwfase zullen gemiddeld circa 400 personen werkzaam zijn op de locatie. Het waterverbruik, voor met name sanitaire doeleinden, en daarbij vrijkomende hoeveelheid huishoudelijk afvalwater bedraagt circa 5200 m³ per jaar. Deze afvalwaterstroom wordt niet geloosd op het oppervlaktewater, doch zal dan wel op een nog aan te leggen vuilwaterriolering van Groningen Seaports worden geloosd dan wel op andere wijze worden afgevoerd. De lozing van huishoudelijk afvalwater in de bouwfase wordt in de voorliggende vergunning verder buiten beschouwing gelaten.

Was en spoelwater gerelateerd aan betoncentrale

Tijdens de bouwfase zal op de locatie een tijdelijke betoncentrale aanwezig zijn. Alle afvalwaterstromen gerelateerd aan deze betoncentrale, zoals spoel- en reinigingswater van installatie onderdelen, werktuigen en betonwagens worden opgevangen, via filtervoorzieningen geleid en vervolgens hergebruikt. Aangezien er geen lozing plaatsvindt worden deze afvalwaterstromen in voorliggende vergunning verder buiten beschouwing gelaten.

Bronbemalingswater

In de aanvraag wordt beschreven dat voor de aanleg van het buisleidingtracé mogelijk bronbemaling nodig zal zijn. Aangezien toepassing van bronbemaling nog niet zeker is en daarmee de omvang van de vrijkomende afvalwaterstroom alsmede de verontreinigingsgraad niet bekend is, wordt de lozing van bronbemalingswater in voorliggende vergunning verder buiten beschouwing gelaten. Indien in een latere fase duidelijk wordt of bronbemaling zal worden toegepast en lozing van bemalingswater gaat plaatsvinden op het oppervlaktewater, zal een aparte vergunningprocedure dienen te worden gevolgd ter verkrijging van een lozingsvergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Water dat vrijkomt na uitvoering hydrotesten LNG tanks

Nadat de LNG tanks zijn gebouwd zullen deze onder andere worden getest met water, zogenaamde hydrotesten. Hiertoe zullen de tanks tot circa 55% worden gevuld met leidingwater. Na het testen van de eerste tanks wordt het water gebruikt voor het testen van de tweede tank. De totale hoeveelheid water, die wordt gebruikt voor de hydrotesten bedraagt circa 120.000 m³. Het na het hydrotesten van de tweede tank vrijkomende water wordt geloosd op de insteekhaven.

Gebruikersfase

Huishoudelijk afvalwater

Het huishoudelijk afvalwater zal grotendeels bestaan uit water dat is toegepast voor sanitaire doeleinden. De hoeveelheid huishoudelijk afvalwater bedraagt circa 200 m³ per jaar. Deze afvalwaterstroom wordt niet geloosd op het oppervlaktewater, doch zal dan wel op een nog aan te leggen vuilwaterriolering van Groningen Seaports worden geloosd dan wel op andere wijze worden afgevoerd. De lozing van huishoudelijk afvalwater wordt in voorliggende vergunning verder buiten beschouwing gelaten.

Spuewater SCVs

Bij de verbranding van stookgas in de branders van de SCVs ontstaan verbrandingsgassen en waterdamp. Ten gevolge van condensatie van waterdamp in het waterbad neemt de waterhoeveelheid continue toe. Om het volume in het waterbad constant te houden wordt het overtollige water gespuid. Jaarlijks wordt circa 1000 m³ leidingwater bijgevoerd. Deze lozing vanuit het waterbad betreft een continue afvalwaterstroom van circa 27,4 m³ per uur met een maximale temperatuur van 27 °C. Het spuiwater wordt via een separaat rioleringssysteem en een eigen lozingspunt geloosd op de insteekhaven.

De verbrandingsgassen bevatten naast waterdamp ook koolstofdioxide, stikstof en bijproducten als NO_x en koolmonoxide. Overige verbrandingsproducten worden niet verwacht. Van de vrijkomende gassen lost de koolstofdioxide gedeeltelijk op in het water waardoor de pH van het waterbad laag is. Vanwege deze lage pH wordt het te lozen afvalwater door een ontzuringseenheid geleid waar neutralisatie plaatsvindt met natronloog. De overige verbrandingsgassen worden via de schoorsteen naar de lucht geëmitteerd. Ter indicatie van de te verwachte verontreinigingen in het te lozen spuiwater is bij de aanvraag een analysestaat gevoegd van de samenstelling van een afvalwaterstroom vanuit een soortgelijke LNG terminal in de Verenigde Staten na neutralisatie.

De vervuiling van het spuiwater waarvoor een lozing is aangevraagd bestaat uit warmte en stoffen voortkomende uit het contact tussen verbrandingsgassen en het water in het waterbad. In de aanvraag is aangegeven welke vervuilende stoffen in welke concentraties zijn vastgesteld en kunnen worden verwacht in het spuiwater van de SCVs van de LNG Terminal. In onderstaande tabel is dit weergegeven.

Samenstelling spuiwater ten gevolge van SCVs		
Parameter	Waarde	eenheid
Temperatuur	27	°C
pH	7.17	s.u.
Alkaliteit	987	mg/l CaCO ₃
Chloride	5.7	mg/l
Nitraat	3.8	mg/l
Nitriet	0.6	mg/l
Bicarbonaat	850	mg/l

Niet verontreinigd hemelwater

Daken en verharde terrein oppervlakken raken niet verontreinigd ten gevolge van bedrijfsactiviteiten. Hemelwater dat terechtkomt op daken en verharde terreindelen raakt derhalve niet verontreinigd, en zal via een aparte hemelwaterriolering worden afgevoerd naar en worden geloosd op de insteekhaven. Onder alle pijpleidingen, vaten en procesonderdelen welke LNG bevatten wordt een betonnen LNG collectiesysteem aangelegd. Het betreft een open goot systeem waar ingeval van calamiteit zoals een lekkage het LNG wordt opgevangen en afstroomt naar een LNG collectieput. Hemelwater dat wordt opgevangen in dit collectiesysteem stroomt af naar de collectieput, en stroomt daar via een overstort in de hemelwaterriolering om vervolgens te worden geloosd in de insteekhaven.

6 BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

6.1.1 Toetsing aan IPPC en de Beste Beschikbare Technieken

De LNG Terminal is een installatie die onder de werkingssfeer van de IPPC Richtlijn valt, en wel onder categorie 1.1 uit de bijlage van de Integrated Pollution Prevention and Control 96/61 EG-richtlijn van 24 september 1996 (IPPC-richtlijn). Op grond van de IPPC richtlijn dient een bedrijf de Beste Beschikbare Technieken (BBT) toe te passen. De Europese Commissie brengt zogeheten BAT Referentie documenten (BREFs) uit, waarin een overzicht wordt gegeven van maatregelen, die als BBT kunnen worden beschouwd.

Voor toetsing van het productieproces, zoals bij de LNG Terminal wordt toegepast, aan de Beste Beschikbare Technieken is gebruik gemaakt van de navolgende documenten. Reference Document on Best Available Techniques on Emissions from Storage; Reference Document on Best Available Techniques for Large Combustion Plants; Reference Document on economics and crossmediaeffects; Reference Document on common waste water and waste gas treatment/management systems in the chemical sector; Reference Document on the application of Best Available Techniques to Industrial Cooling Systems; Reference Document on the General Principles of Monitoring.

In de BREFs is geen specifiek hoofdstuk opgenomen over de emissie van spuiwater vrijkomende bij de SCVs dan wel lozingseisen ten aanzien van hierin aanwezige parameters. Derhalve heeft toetsing aan de deelprocessen en generieke beschrijvingen plaatsgevonden. Specifieke aandacht gaat derhalve uit naar preventie, zowel in de zin van organisatorische maatregelen als installatieontwerp. De aanvraag geeft hiertoe voldoende inzicht in de ontwerpseisen van de installaties, de bedrijfsvoering van de inrichting en de doelstelling ten aanzien van het opzetten van een milieuzorgsysteem (zie ook paragraaf 4.5), en de intenties ten aanzien van de opzet van het beheerssysteem ten aanzien van onderhoud, metingen, keuringen en inspecties.

6.1.2 Beoordeling van de (afvalwater)situatie aan BBT

In het BREF "Reference Document on Best Available Techniques in Common Waste Water and Waste Gas Treatment / Management Systems in the Chemical Sector" wordt een aantal aspecten genoemd waar de water- en afvalwatersituatie aan getoetst kan worden op BBT. In deze documenten wordt ingegaan op preventie, gescheiden inzameling en opvang van afvalwater en methode van afvalwaterbehandeling. De lozing van proceswater beperkt zich tot de lozing van het spuiwater afkomstig uit het waterbad van de SCVs. De hoeveelheid spui is niet te beïnvloeden, aangezien dit in hoofdzaak, naast 1000 m³ leidingwater dat als suppletie wordt toegevoegd, gecondenseerd water (verbrandingsproduct) betreft. De spuiwaterstroom komt niet in aanmerking voor hergebruik. Gezien de zeer geringe vervuilingsgraad van het spuiwater wordt behandeling in een zuiveringsinstallatie niet als maatregel noodzakelijk geacht.

Op grond van het bovenstaande voldoet de afvalwaterlozing aan het BREF.

6.1.3 Beoordeling van overige aspecten aan de IPPC Richtlijn

De overige aspecten waaraan volgens de IPPC Richtlijn getoetst dient te worden komen bij de afzonderlijke onderwerpen van de beoordeling van de aanvraag aan bod. Daartoe kunnen worden genoemd de toetsing van de warmtelozing, de toetsing van de beïnvloeding van de milieukwaliteitsnormen, zoals de MTR (beide bij "emissie/immissietoets"), en de toetsing aan het voorkomen van ongevallen en het beperken van de gevolgen daarvan (bij "risicos onvoorziene lozingen").

6.2 Beoordeling lozingsituatie volgens Emissie-Immissiebeleid

6.2.1 Beoordeling warmtelozing spuiwater SCVs

Bij de beoordeling van de lozing van het spuiwater uit het waterbad van de SCVs in de insteekhaven wordt aangesloten bij de nieuwe beoordelingssystematiek voor warmtelozingen.

Aangezien er bij de bedrijfsvoering van LNG geen sprake is van onttrekking van oppervlaktewater dient te worden getoetst aan het mengzonecriterium en het opwarmingscriterium.

Ten behoeve van de sneltoets van de te lozen warmtevracht binnen het beoordelingskader van de nieuwe beoordelingssystematiek zijn de mengzone en de opwarming in de aanvraag in beeld gebracht op basis van onderstaande uitgangspunten.

Q_{loz} = lozingsdebiet [m^3/s] = $27,4 \text{ m}^3/\text{uur} = 0,0075 \text{ m}^3/s$

Q_{afv} = afvoer van het waterlichaam = $936 \text{ m}^3/\text{uur} = 0,26 \text{ m}^3/s$

T_{loz} = lozingstempertuur [$^{\circ}C$] = $27^{\circ}C$

ER = het ernstig risiconiveau voor temperatuur voor zoute wateren = $25^{\circ}C$.

Mengzone

De mengzone is als criterium opgenomen om enerzijds het volume te beperken waar te hoge temperaturen (boven $25^{\circ}C$) optreden voor organismen en anderzijds te voorkomen dat de warmtepluim een obstakel vormt voor organismen in het oppervlaktewater. Dit laatste betekent dat de warmtepluim passeerbaar moet zijn. Als toetsingscriterium voor estuaria wordt daarbij gehanteerd dat maximaal 25% van de natte dwarsdoorsnede van het oppervlaktewater een temperatuur van $25^{\circ}C$ of hoger mag hebben. Om het percentage te berekenen wordt gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$\text{Mengzone} = Q_{loz}/Q_{afv} * (1 + (T_{loz}-ER)/(ER-T_{iname})) \leq 25\%$$

Toepassing van de bovenstaande uitgangspunten in deze formule leidt tot een mengzone van 3%.

Hieruit volgt dat de onderhavige lozing voldoet aan het mengzonecriterium.

Opwarming

Het stellen van eisen met betrekking tot de opwarming is bedoeld om te voorkomen dat door diverse opeenvolgende lozers het oppervlaktewater steeds verder opwarmt. Met opwarming wordt bedoeld de opwarming gemiddeld over betreffende watersysteem. De cumulatieve opwarming ten gevolge van de aanwezige warmtelozingen mag niet meer bedragen dan $3^{\circ}C$. Daarnaast mag de maximum achtergrondtemperatuur van het oppervlaktewater voor estuaria niet meer bedragen dan $25^{\circ}C$ (buiten mengzone). Om de opwarming te berekenen wordt gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$\text{Opwarming } \Delta T_0 = Q_{loz}/Q_{afv} * \Delta T_{koelsysteem} + \text{eventuele voorbelasting} \leq 3^{\circ}C$$

Uitgaande van de vergunde warmtelozingen op de Eems, zal de opwarming nauwelijks van invloed zijn mede gezien het enorme getijdendebiet op de Eems.

Toepassing van de voornoemde uitgangspunten in de bovenstaande formule leidt tot een opwarming van 0,5 °C.

Hieruit volgt dat de onderhavige lozing voldoet aan het opwarmingscriterium.

6.2.2 Toetsing aan ABM

Beoordeling van Natronloog volgens de ABM resulteert in een aanduiding waterbezwaarlijkheid klasse 11B. De lozing van Natronloog zal derhalve zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Aangezien natronloogdosering ter neutralisatie van de zuurgraad als best uitvoerbare technieken wordt beschouwd, worden geen aanvullende maatregelen verlangd.

6.2.3 Immissietoets

Om te beoordelen of de lozing aanvaardbaar is voor de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater wordt een immissietoets uitgevoerd. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van de systematiek die beschreven staat in het rapport van de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW): Emissie-immissie prioritering van bronnen en de immissietoets.

Nagegaan dient te worden of de lozing een significante bijdrage levert aan het eventueel overschrijden van waterkwaliteitsdoelstellingen. Tevens dient nagegaan te worden of de lozing voldoet aan het standstill-beginsel en dus de bestaande oppervlaktewaterkwaliteit niet significant verslechterd (standstill-beginsel).

Het Eems-Dollardestuarium, als onderdeel van de Waddenzee, wordt gezien als zout estuarium, waarvoor als waterkwaliteitsdoelstelling het verwaarloosbaar risico (VR) geldt. De vervuiling van het spuiwater van de SCVs bestaat uit stoffen voortkomende uit het contact tussen verbrandingsgassen en het water in het waterbad van de SCVs. Gezien de beperkte omvang van de lozing op de insteekhaven in relatie tot de verdunning die optreedt ter plaatse van het uitwisselingsvlak met de Eems wordt het niet aannemelijk geacht dat de bestaande waterkwaliteit ten gevolge van de lozing significant verslechterd, noch dat het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen als gevolg van de lozing in gevaar komt. Er is geen invloed van betekenis op de waterkwaliteit te verwachten.

6.2.4 Toetsing standstillbeginsel

Na de immissietoets is een beoordeling uitgevoerd op basis van het standstillbeginsel. Het standstillbeginsel, heeft betrekking op het effect op het ontvangende oppervlaktewater en niet op de emissie zelf. Bij het standstillbeginsel wordt derhalve getoetst of de bijdrage aan de verslechtering van de waterkwaliteit significant is.

Uit de Immissietoets komt voort dat de nieuwe lozing geen significante bijdrage levert aan het overschrijden van gestelde waterkwaliteitsdoelstellingen. De lozing voldoet aan but/bbt en de IPPC richtlijn. Daarnaast is de restlozing niet onaanvaardbaar voor het ontvangende oppervlaktewater. De toegestane lozing is derhalve niet in strijd met het standstillbeginsel.

6.2.5 Kaderrichtlijn Water

Uit de Immissietoets blijkt dat onderhavige lozing geen significante bijdrage levert aan het overschrijden van waterkwaliteitsdoelstellingen die zijn vastgesteld voor het Eems-Dollard estuarium. In dit kader kan derhalve worden geconcludeerd dat als gevolg van de lozing de betreffende VR-waarden ter hoogte van de meetpunten, die representatief worden geacht voor het beoordelen van de toestand in het Eems-Dollard estuarium, niet zullen worden overschreden. De aangevraagde lozing zal er dus niet toe leiden dat de afstand tot de te behalen KRW doelstelling voor het waterlichaam groter wordt. Er is géén sprake van achteruitgang in het licht van de wijze waarop dat in de KRW is verwoord. De aangevraagde lozing is niet in strijd met het principe van geen achteruitgang uit de KRW.

6.2.6 Inspanningsbeginsel en voorzorgprincipe

Doordat onderhavige lozing beantwoordt aan BBT en de IPPC Richtlijn is voldaan aan het inspanningsbeginsel. Na toetsing van de emissieaanpak, de immissietoets en de toetsing aan het standstillbeginsel, bestaat geen twijfel meer over eventuele negatieve gevolgen van de restlozing voor het ecosysteem van de Waddenzee. Derhalve voldoet onderhavige lozing tevens aan het voorzorgprincipe.

6.2.7 Toetsing aan natuurwetgeving gerelateerde aspecten

De lozing vindt plaats op het oppervlaktewater van de Eemshaven, dat in open verbinding staat met de Waddenzee. Ondanks het feit dat de activiteit niet rechtstreeks plaats vindt in het sinds 1991 als Vogelrichtlijn aangewezen gebied is gekeken naar de mogelijke externe werking aangezien de feitelijke lozing minder dan drie kilometer daarvan plaats vindt. Uit de immissietoets is gebleken dat de warmtelozing en de restlozing geen significante effecten zullen hebben op de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater. Derhalve is de onderhavige lozing niet in strijd met de uitgangspunten van de richtlijn.

6.3 Beheersing calamiteiten en processtoringen

Beleidsuitgangspunten

Het beleid ten aanzien van calamiteiten, zoals verwoord in NW3, is gericht op stabiele aquatische ecosystemen die niet meer verstoord worden door incidentele en calamiteuze emissies naar het oppervlaktewater. Daarbij is de volgende doelstelling geformuleerd: "realisatie van organisatorische en technische voorzieningen waardoor bij het optreden van calamiteiten en incidenten op het land een minimale tijd van twee uur beschikbaar is voor het voorkomen van emissies naar oppervlaktewater". Bij incidenten kan ook gedacht worden aan voorzienbare lozingen bij storingen in het productieproces.

Veiligheidsrapport

Eemshaven LNG Terminal is aangewezen als hoogdrempelig bedrijf en is dus verplicht tot het opstellen van een veiligheidsrapport. Bij de aanvraag is *VR gevoegd. Hierin zijn opgenomen een Milieurisicoanalyse (MRA) en een beschrijving van de stand der veiligheidstechniek.

Ten aanzien van calamiteiten en processtoringen en de gevolgen voor het oppervlaktewater kan worden genoemd dat de Eemshaven LNG Terminal is uitgerust met preventieve en repressieve veiligheidsvoorzieningen. Het betreft o.a. procesbeveiligingen, overdrukbeveiligingen, voorzieningen om installaties of onderdelen daarvan af te sluiten.

Het bluswatersysteem is gericht op het koelen van omliggende apparatuur en gebouwen en niet op het blussen van een LNG brand met water. Derhalve is geen sprake van mogelijke verontreiniging van bluswater ten gevolge van brand. Bij vrijkomen van het LNG in de buitenlucht zal het verdampen. Een eventuele uitstroming naar het oppervlaktewater zal, naast tijdelijke bevrozing van het water, geen negatieve gevolgen voor oppervlaktewater hebben.

Onder procesonderdelen die LNG kunnen bevatten, uitgezonderd de LNG tanks, wordt een betonnen LNG collectiesysteem aangelegd. Het betreft een open gootsysteem met afloop naar een collectieput. De hemelwateroverstort in deze collectieput wordt afgesloten bij LNG detectie in het systeem. Voor de buiten opgestelde bovengrondse natronloog tank zijn voorschriften gesteld in de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer. Uitstroming van geëkt natronloog via de hemelwaterriolering naar het oppervlaktewater wordt voorkomen middelen een vloeistofdichte opvangvoorziening. Op en overslag van overige hulpstoffen in emballage (oliën etc.) vallen onder het regime van PGS richtlijnen. Hiertoe zijn eveneens voorschriften gesteld in de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer. Er is geen lozingspad voor deze vloeistoffen naar het oppervlaktewater.

Het bedrijf is daarom VR-plichtig op grond van het BRZO 1999. Dit houdt in dat er naast een preventiebeleid zware ongevallen (PBZO), een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) en een intern noodplan, tevens een veiligheidsrapport en een actuele stoffenlijst aanwezig moet zijn. Voordat de inrichting in werking kan worden gesteld, dient een volledig VR aan het bevoegd gezag te zijn gezonden. Het volledige VR zal de algemene (BRZO-)procedure voor het beoordelen van een VR doorlopen. Het VR zal integraal worden getoetst op aanvaardbaarheid van de risico's voor het milieu, personen binnen en buiten de inrichting en de voorbereiding van de rampenbestrijding door de verschillende bevoegde instanties. Voor zover reeds is geconcludeerd dat uitstroming van LNG geen onacceptabel restrisico met zich meebrengt voor het oppervlaktewater, zal toch gezien de directe relatie met het oppervlaktewater Rijkswaterstaat als bevoegd gezag door de provincie Groningen als adviseur betrokken bij de beoordeling van het uitgewerkte VR.

Invoering van een milieuzorgsysteem in combinatie met het de verplichtingen voortvloeiend uit de VR-plicht waarborgen uitvoering van de stand der veiligheidstechniek en continue aandacht voor beheersing van risico's van onvoorziene lozingen.

De beschreven maatregelen en voorzieningen bij LNG Terminal Eemshaven geeft in voldoende mate invulling geeft aan de beleidsuitgangspunten van NW3. De beschreven maatregelen en voorzieningen voldoen aan de stand der veiligheidstechniek. De selectie van de stoffen in de MRA is conform de selectiemethodiek, zoals voorgesteld in de CIW uitgevoerd. De keuze van risicovolle activiteiten is correct uitgevoerd. Het algemene niveau van voorzieningen is voldoende is om onaanvaardbare negatieve gevolgen voor het milieu, als gevolg van onvoorziene lozingen, te voorkomen. Er zijn geen onacceptabele restrisicos voor het oppervlaktewater.

6.4 Voorschriften

Lozingseisen

Voor de lozing van spuiwater vanuit de SCVs is een lozingseis opgenomen voor de warmtelast, uitgedrukt in een gemiddelde waarde per etmaal. De bepalingwijze staat beschreven in bijlage 2, behorende bij deze beschikking. De eis gebaseerd op de aangevraagde maximale lozingstemperatuur en het debiet van het Spuiwater uit de SCVs.

Verplichten tot meten, bemonsteren, analyseren en rapporteren

Gegeven het feit dat het hier een nieuw bedrijf betreft waarbij de verwachte samenstelling van het spuiwater uit de SCVs in de aanvraag is gebaseerd op ervaringsgetallen bij een soortgelijke LNG Terminal, dient het spuiwater van de SCVs in de eerste 2 jaar na ingebruikname te worden bemonsterd op aanwezige verontreinigingen.

De frequentie voor het bemonsteren en het analyseren van het spuiwater is dagelijks/continue voor de parameters debiet en lozingstemperatuur en zuurgraad. De gemiddelde waarde voor de warmtelast, wordt vastgesteld per etmaal. Om tijdig zicht te hebben op de daadwerkelijke lozingssituatie en de continue verbetering van de milieuprestaties van het bedrijf is het voorgeschreven dat, in afwijking van het Besluit milieuverslaglegging, de eerste twee jaar per kwartaal wordt gerapporteerd over de warmtelast de zuurgraad en de samenstelling van het geloosde spuiwater afkomstig van de SCVs. Daarna kan met een jaarlijkse rapportage worden volstaan.

In een door de bemonsterings- en analyseplan van de vergunninghouder dient hierop te worden ingegaan. Dit plan behoeft de goedkeuring van de hoofdingenieur-directeur.

Rioleringstekening

Op het moment van indienen van de aanvraag is nog geen detailtekening van het rioolsysteem beschikbaar. In de aanvraag is een eerste ontwerp van het rioleringssysteem, en de lozingspunten opgenomen. Deze tekening is opgenomen in bijlage 1 van dit besluit. In de detailontwerpfase van de inrichting zal een gedetailleerde tekening worden gemaakt met exacte locatie van lozingspunten. In de voorschriften wordt opgenomen dat deze tekening door de vergunninghouder aan de hoofdingenieur-directeur dient te worden toegezonden..

6.5 Integratie warmte koude

Voor het verdampen van LNG middels de aangevraagde methode van SCVs is een grote hoeveelheid energie benodigd. In de nabijheid van de LNG Terminal zijn initiatieven in voorbereiding om te komen tot grootschalige energieopwekking, waarbij warmte moet worden geloosd. Bij integratie van warmte en koude met een van deze initiatieven kan energie worden bespaard. Omtrent de haalbaarheid van een dergelijke integratie is thans nog geen zekerheid te geven. Aan de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer wordt derhalve een onderzoeksverplichting verbonden naar de mogelijkheden tot koude-toepassing of warmte-koude met één of meerdere van de andere initiatieven in de Eemshaven.

Indien de in de aanvraag beschreven toepassing van SCVs niet dan wel ten dele zal worden uitgevoerd, zal de beschreven bijbehorende directe lozing van spuiwater eveneens niet of ten dele plaatsvinden. Een integratievariant zal, bij gebruikmaking van warmte afkomstig van andere initiatieven ter verdamping van het LNG, leiden tot een lagere netto warmtelozing op het watersysteem.

Beëindiging van de directe lozing van spuiwater uit de SCVs wordt vanuit waterkwaliteitsoogpunt weliswaar wenselijke geacht, doch vormt gezien de geringe verontreinigingsgraad en de vergunbaarheid van de lozing, geen reden tot het verbinden van een onderzoeksverplichting aan de vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, additioneel aan hetgeen reeds aan de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer wordt verbonden vanuit het energieaspect.

6.6 Eindconclusie beoordeling aanvraag

Gelet op de aard en omvang van de lozing in relatie tot de functies en de daarbij behorende waterkwaliteitsdoelstellingen en VR-waarden van het ontvangend oppervlaktewater is de warmtelozing en de lozing van de verontreinigingen in het spuiwater van de SCVs als acceptabel beoordeeld. De lozing heeft geen significante effecten op de waterkwaliteit in het gebied.

De installatieonderdelen, voor zover relevant voor het aspect afvalwater, voldoen aan de BBT-uitgangspunten. Het wordt niet noodzakelijk geacht om in dit kader aanvullende maatregelen voor te schrijven.

7 Procedure

7.1 Terinzagelegging

De ontwerpbesluiten ingevolge de Wm en de WVO hebben tezamen met de aanvraag en de overige van belang zijnde stukken ter inzage gelegen van 23 maart tot en met 3 mei 2007.

7.2 Ingebrachte zienswijzen

Hoewel er geen verzoek was binnengekomen voor een hoorzitting is door de provincie Groningen een informatieavond georganiseerd op 18 april 2007. Tijdens deze avond is eveneens de mogelijkheid gegeven om zienswijzen m.b.t. voornoemde stukken in te dienen. Er zijn op deze avond geen zienswijzen kenbaar gemaakt.

Tijdens de terinzagelegging van de stukken en naar aanleiding van de informatieavond zijn van 6 personen of partijen zienswijzen ingekomen, te weten:

- Zienswijze 1: Van Stadt Emden, d.d. 27 maart 2007 (ingekomen 17 april 2007);
- Zienswijze 2: Van de Bürgermeister van de Gemeinde Jemgum, d.d. 23 april 2007 (ingekomen op 27 april 2007);
- Zienswijze 3: Van Mobilisation for the Environment (MOB), mede namens de Stichting Natuur en Milieu, d.d. 28 april 2007 (ingekomen 1 mei 2007);
- Zienswijze 4: Van de Wasser- und Schifffahrtsdirektion Nordwest (WSD), d.d. 2 mei 2007 (ingekomen 3 mei 2007);
- Zienswijze 5: Van de Bürgermeister van de Gemeinde Krummhörn, d.d. 30 april 2007 (ingekomen 4 mei 2007);
- Zienswijze 6: Van de Kreisverwaltung van de Landkreis Leer, d.d. 2 mei 2007 (ingekomen 7 mei 2007).

De schriftelijke zienswijzen zijn in de overwegingen van onderhavige beschikking betrokken. De zienswijzen worden in het navolgende behandeld.

Zienswijze 1:

De Stadt Emden (zie bijlage 5) neemt er kennis van dat de eerder naar aanleiding van de startnotitie voor het MER en de vergunningaanvraag en MER door haar verlangde onderzoeken in de aanvraag en het MER zijn opgenomen en in de ontwerpbeschikking zijn toegelicht.

De Stadt Emden geeft opnieuw aan dat wettelijk voorgeschreven en opgelegde grenswaarden daarbij in acht zijn te nemen. Ook dient toepassing van de nieuwste Stand der Techniek van de initiatiefnemer te worden verlangd.

Overweging:

Kortheidshalve wordt verwezen naar de inspraakreactie op de aanvraag en MER van de Stadt Emden, waarin wordt aangegeven dat hieraan wordt voldaan. Zie daarvoor ook de passage onder Inspreker 2 in onderdeel 4.5 van deze beschikking.

Zienswijze 2:

De Bürgermeister van de Gemeinde Jemgum (zie bijlage 6) geeft aan dat in de regio Delfzijl/Eemshaven een substantiële toename is te zien van vestiging van industrie. Er dient naar zijn mening ook in de toekomst te zijn veilig gesteld, dat bij emissies zowel bij de normale bedrijfsvoering als in geval van storingen geen gevaar is te duchten voor het gebied van de Gemeinde Jemgum. De Bürgermeister is van mening dat het actualiseren van het gezamenlijke belastingskader met een grotere frequentie moet plaatsvinden dan eens in de vijf jaar. De wettelijk voorgeschreven en opgelegde grenswaarden dienen daarbij duurzaam in acht te worden genomen. Ook dient toepassing van de nieuwste Stand der Techniek van de initiatiefnemer te worden verlangd.

Overweging:

Het effect van de reguliere lozing van afvalwater op de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater is beoordeeld als niet significant. De in de aanvraag beschreven maatregelen en voorzieningen ter voorkoming en beperking van onvoorziene lozingen voldoen aan Stand der Techniek. Er zijn geen onacceptabele restrisicos voor het oppervlaktewater. Aan de vergunning zijn de noodzakelijke geachte voorschriften verbonden ten aanzien van het lozingsregime. Met de verplichting om te beschikken over en te werken conform een volledig VR wordt uitvoering van de stand der veiligheidstechniek gewaarborgd. Hiermee wordt geborgd dat onder alle omstandigheden (normale bedrijfsvoering en storingen) de emissies naar de Waddenzee en het Eems-Dollardestuarium geen risicos zullen opleveren, en dus ook niet voor het gebied van de Gemeinde Jemgum.

Bij ons besluit beoordelen wij de effecten ten gevolge van de aangevraagde en vergunde activiteiten van de aanvrager. Periodiek (gemiddeld eens per vijf jaar) zullen wij bezien in hoeverre de voor deze activiteiten verleende vergunning nog passend is (actualisatietoets).

Zienswijze 3:

MOB (zie bijlage 7) gaat in haar zienswijze in op het energetisch aspect van de LNG Terminal alsmede de emissies naar de lucht.

Overweging:

Deze aspecten hebben geen relatie met de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Deze zienswijze wordt behandeld in de vergunning met betrekking tot de Wet milieubeheer. De vergunning ingevolge de Wet milieubeheer is naar aanleiding van de ingebrachte zienswijze gewijzigd. Hiertoe wordt korthedshalve naar paragraaf 2.8 van de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer. Vanwege de redactie is paragraaf 6.5 van dit besluit in lijn gebracht met de tekst in paragraaf 3.14.3 van de considerans van de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer.

Zienswijze 4:

De Wasser- und Schifffahrtsdirektion Nordwest (WSD) geeft aan dat zij – mede vanwege het ontbreken van dienaangaande verantwoordelijkheid – niet structureel deel uitmaakt van de werkgroep die zich bezighoudt met het vanwege de nautische veiligheid aan te passen havenreglement voor de Eemshaven.

Overweging:

Deze zienswijze wordt behandeld in de vergunning met betrekking tot de Wet milieubeheer. Dit aspect heeft geen relatie met de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Zienswijze 5:

De-Bürgermeister van de-Gemeinde Krummhörn (zie bijlage 8) geeft aan dat naar zijn mening slechts een beperkte cumulatieve beoordeling plaatsvindt, namelijk alleen bij die voornemens waarvoor als berekeningen konden worden uitgevoerd. Dit geldt met name voor afvalwater- en koelwaterlozingen. Volgens hem worden onvoldoende rekening gehouden met de effecten op het Eems estuarium en de Waddenzee en dan in het bijzonder met de effecten op de flora en fauna.

De Bürgermeister stelt verder dat – mede door de overige geplande initiatieven – negatieve gevolgen op het Waddengebied en het EU-vogelbeschermingsgebied op zullen treden. Daarbij wordt de broedkamerfunctie van de Waddenzee beïnvloed. Effecten die leiden tot een verslechtering c.q. bemoeilijking van de vis- en mosselvisserij leiden, kunnen daarbij niet worden geaccepteerd, mede omdat de visserij een belangrijke economische pijler is voor de Gemeinde Krummhörn, waarbij het gebied tevens een belangrijke toeristische betekenis heeft.

De Bürgermeister vindt dat een vergunning pas kan worden afgegeven, nadat de effecten van diverse emissies (zowel kwalitatief als kwantitatief) op het Waddengebied, het EU-vogelbeschermingsgebied en het flora- en faunagebied zijn onderzocht en beoordeeld. De emissies van de al bestaande bedrijven moeten daarbij eveneens worden betrokken.

Overweging:

De lozing van afvalwater is beoordeeld volgens het emissie- en immissiebeleid. Gelet op de aard en omvang van de lozing in relatie tot de functies en de daarbij behorende waterkwaliteitsdoelstellingen van het ontvangend oppervlaktewater is de warmtelozing en de lozing van de verontreinigingen in het spuiwater van de SCVs als acceptabel beoordeeld. De lozing zal geen significante effecten hebben op kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater. Het toetsingskader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren reikt niet verder dan het effect van de lozing van afvalwater op de waterkwaliteit.

Zoals in hoofdstuk 3 van deze beschikking is verwoord, valt het afwegingskader ten aanzien van natuurwetgeving en natuurwaarden niet binnen de reikwijdte van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Met betrekking tot dit afwegingskader heeft het bedrijf heeft vergunning aangevraagd ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 aangevraagd.

Zienswijze 6:

De Landkreis Leer dankt de provincie Groningen voor het toezenden van ons ontwerpbesluit en geeft aan geen opmerkingen te hebben ten aanzien van het MER en geen zienswijze naar voren te willen brengen naar aanleiding van ons ontwerpbesluit.

7.3 Eindconclusie

In de tekst van de hoofdstukken 5 en 6 zijn enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd.

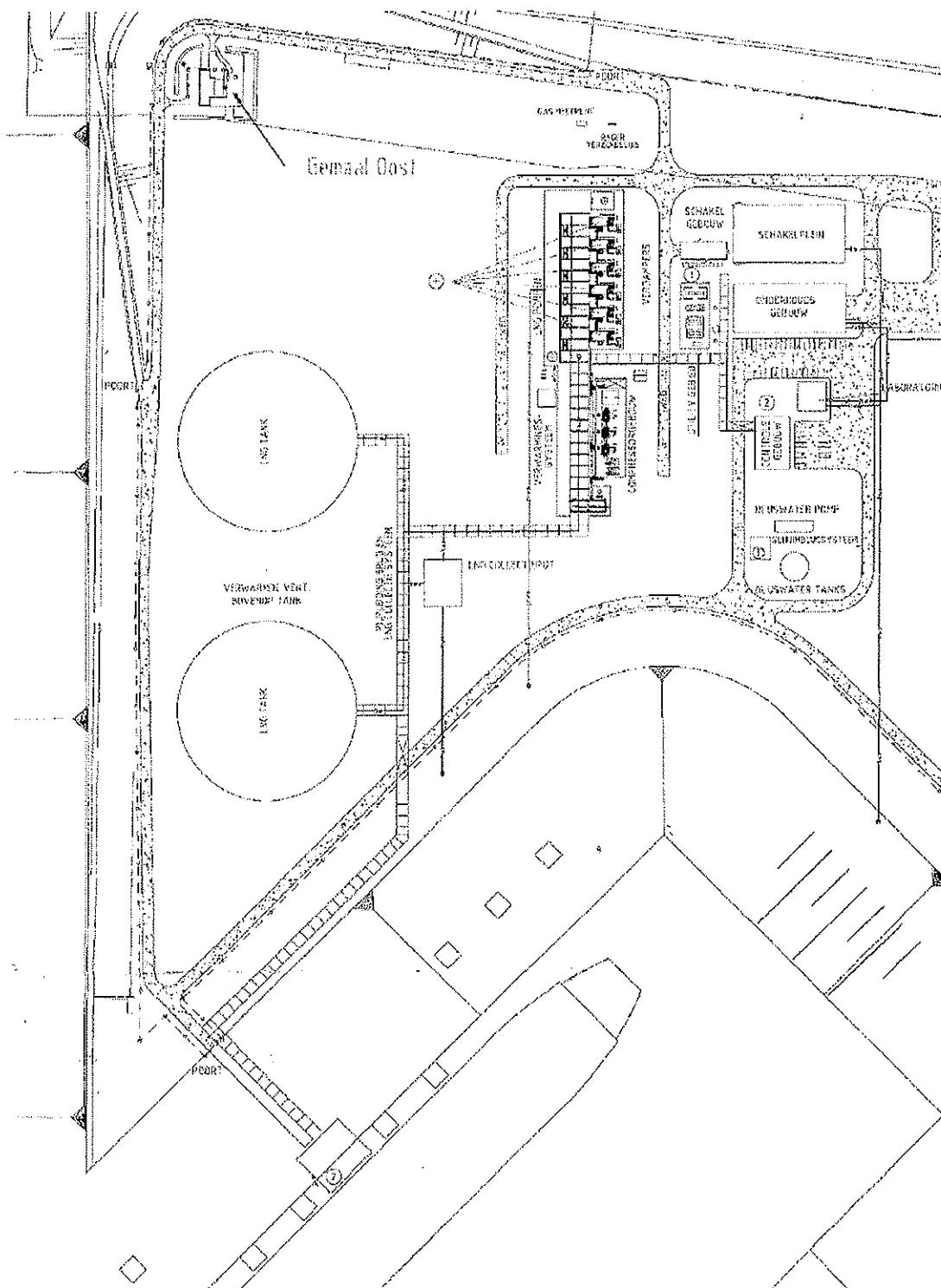
De voorwaarden van het onderhavige besluit wijken niet af van het ontwerpbesluit.

DNN 2007/1980

Bijlage 1 : behorende bij het besluit van de staatssecretaris van Verkeer en waterstaat van 10 mei 2007, nr. DNN 2007/1980

Eerste ontwerp van het rioleringsysteem en de lozingspunten

Bijlage 2 : behorende bij het besluit van de staatssecretaris van Verkeer en waterstaat van 10 mei 2007, nr. DNN 2007/1980

Bepaling van de warmtevracht van de lozing

Voor de bepaling van de warmtevracht dient de volgende formule te worden gehanteerd:

$$W = (Q_{\text{loz}} * C_p * \Delta T)$$

met daarin:

- W = warmtevracht, gemiddeld over een etmaal in MW = MJ/s;
- Q_{loz} = lozingsdebiet, gemiddeld over een etmaal in m³/s;
- C_p = warmtecapaciteit van water = $c_p * \rho = 4,18 * 10^6 \text{ J/m}^3/\text{°K} = 4,18 \text{ MJ/m}^3/\text{K}$
- c_p = soortelijke warmte = 4183 J/kg/K
- ρ = dichtheid water = 1000 kg/m³
- ΔT = het verschil in temperatuur tussen het geloosde afvalwater en de gemiddelde temperatuur van het ontvangende oppervlaktewater, vastgesteld volgens de meest recente gegevens van Rijkswaterstaat (K).

DNN 2007/1980

Bijlage 3 : behorende bij het besluit van de staatssecretaris van Verkeer en waterstaat 10 mei 2007, nr. DNN 2007/1980 Inspraakreactie van de Gemeinde Krummhörn

Der Bürgermeister

Faxmitteilung

Gemeinde Krummhörn, Postfach 106, 26736 Krummhörn

College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Groningen
-Afdeling Milieutoezicht -
Postbus 610

9700 AP Gröningen
-Niederlande-

vorab per Fax: 00310503164632

Ihr Zeichen, Ihre Nachricht vom
Nr. 2006 - 22562s, MV vom 13.12.2006

Gemeinde Krummhörn
Rathausstr. 1 und 5
26736 Krummhörn

Tel-Nr. 04923 / 916-0
FAX-Nr. 04923 / 916-111
www.krummhoern.de

Ostfriesische Volksbank BLZ: 285 900 75 Kto-Nr. 700 0915 005
OLB Emden - Pewsum BLZ: 284 200 07 Kto-Nr. 814 2494 703

Öffnungszeiten:
montags - freitags von 8.20 - 12.00 Uhr, auf Ihren Wunsch
auch nachmittags. Setzen Sie sich mit mir in Verbindung!

Auskunft erteilt:	Jan Alberts
I. Gebäude, Zi-Nr. 1.14	Tel.-Nr. 04923 / 916-147
alberts@krummhoern.de	FAX-Nr. 04923 / 916-5147
Gemeinde Krummhörn	Tel-Nr. 04923 / 916-0

Mein Zeichen Datum
-336-2/0/17 - 2/Al - 08.12.2006

Betr.: UVP / Genehmigungsanträge Essent Energie B.V. / ConocoPhillips; Bau eines
LNG-Terminals im Eemshaven

Sehr geehrte Damen und Herren,

nach Durchsicht der in deutscher Sprache erstellten Zusammenfassung des UVP-Berichts ist festzustellen, dass diese maßgebliche, nach den „Richtlinien zum UVP - LNG-Terminal im Eemshaven“ vom Mai 2006 geforderte Angaben nicht beinhaltet. So enthält die Zusammenfassung keine Aussagen über den Umfang der LNG-Anlieferung oder die Anzahl der hieraus resultierenden Schiffsbewegungen. Ebenso fehlen die Beschreibungen „MCA und MNCA“ sowie fundierte Aussagen über Qualität und Quantität der zu erwartenden Emissionen und dessen Auswirkungen auf die niedersächsische Küstenregion sowie eine - bezogen auf die übrigen im Bereich Eemshaven geplanten Bauvorhaben - kumulierte Betrachtung der zu erwartenden Emissionen und deren Auswirkungen.

Die Zusammenfassung enthält im Wesentlichen Beschreibungen des Vorhabens, aber leider kaum bzw. keine Daten und Fakten, die eine positive Beurteilung der gestellten Anträge von hier aus ermöglichen.

Mit freundlichen Grüßen
Im Auftrage:
gez. Alberts

- Alberts -

CORE NR. 3147	DNST. AFD.: MV
ING. 12 FEB 2007	
914-2007	
KLASS.NR. -1-777-1	BILL J N

DNN 2007/1980

Bijlage 4 : behorende bij het besluit van de staatssecretaris van Verkeer en waterstaat van 10 mei 2007, nr. DNN 2007/1980 Inspraakreactie van de Stadt Emden

CORR.NR.	DNST.
2190	AFD.:
ING. 30 JAN 2007	
27 MEI 2007	
KLASS.NR.	BILL
	JIN

Stadt EMDEN

Der Oberbürgermeister

FD Umwelt

Ringstr. 36b / 26721 Emden

STADT EMDEN Postfach 2254 / 26707 Emden
College van Gedeputeerde Staten van de
Provincie Groningen
Afdeling Milieutoezicht
Postbus 610

9700 AP Groningen

Niederlande

Ihr Zeichen/
Ihre Nachricht vom
Mein Zeichen/ PD 362/U-R
Meine Nachricht vom

Ansprechpartner: Frau Uphoff-Holtz
Zimmer 107
Telefon 04921 / 97 - 1507
Telefax 04921 / 97 - 1223
E-Mail auphoff@emden.de

Datum 08.01.2007

Betr.: Bekanntmachung des Umweltverträglichkeitsberichtes und der Genehmigungsanträge zur Errichtung eines Flüssigerdgasterminals (LNG) in Eemshaven (Niederlande)

Sehr geehrte Damen und Herren,

hiermit senden wir Ihnen die vorläufige Stellungnahme der Stadt Emden zum oben genannten Verfahren. Weitere Änderungen der Stellungnahme behalten wir uns vor.

Wir nehmen zur Kenntnis, dass die in unserer Stellungnahme zur Startnotiz vom 19.04.2006 geforderten Untersuchungen in Studien und Gutachten untersucht und bewertet wurden.

Da in der Küstenregion Delfzijl/Eemshaven eine erhebliche Zunahme von Industrieansiedelung zu beobachten ist und weitere Ansiedelungen in der Umsetzung bzw. Planung sind, sollte auch in Zukunft sichergestellt sein, dass eine Gefährdung durch Emissionen (Wasser, Boden, Luft, Optik) weder beim normalen Betriebsverlauf noch bei Störfällen für das Gebiet der Stadt Emden nicht zu befürchten ist.

Die gesetzlich vorgegebenen Grenzwerte sind dauerhaft einzuhalten. Die Berücksichtigung des jeweils neuesten Standes der Technik ist vom Betreiber einzufordern.

Ich bitte darum, die Stadt Emden weiter am Verfahren zu beteiligen.

Für Rückfragen steht Ihnen Frau Uphoff-Holtz zur Verfügung.

Mit freundlichen Grüßen
i.A.

Rainer Kitzel
Fachbereichsleiter

DNN 2007/1980

Bijlage 5 : behorende bij het besluit van de staatssecretaris van Verkeer en waterstaat van 10 mei 2007, nr. DNN 2007/1980 Zienswijze van de Stadt Emden

College van Gedeputeerde Staten van de
Provincie Groningen
Afdeling Milieuvergunningen
Postbus 610

FD 362/U-H

9700 AP Groningen

Frau Uphoff-Holtz
107

Niederlande

04921 / 87 - 1507
04921 / 87 - 1223
auphoff@emden.de

27.03.2007

Betr.: Bekanntmachung der Genehmigungsentwürfe Wm und Wvo zur Errichtung eines Flüssigerdgas-terminals (LNG) in Eemshaven (Niederlande)

Sehr geehrte Damen und Herren,

hiermit senden wir Ihnen die vorläufige Stellungnahme der Stadt Emden zum oben genannten Verfahren. Weitere Änderungen der Stellungnahme behalten wir uns vor.

Wir nehmen zur Kenntnis, dass die in unserer Stellungnahme zur Startnotiz vom 19.04.2006 und unserer Stellungnahme zu den Genehmigungsanträgen und dem Umweltverträglichkeitsprüfungsbericht vom 08.01.2007 geforderten Untersuchungen in Studien und Gutachten untersucht und bewertet wurden. Die gesetzlich vorgegebenen Grenzwerte sollen dauerhaft eingehalten werden und die Berücksichtigung des jeweils neuesten Standes der Technik wird vom Betreiber eingefordert.

Falls es zu Änderungen im Genehmigungsverfahren kommen sollte, bitte ich um weitere Beteiligung der Stadt Emden am Verfahren.

Für Rückfragen steht Ihnen Frau Uphoff-Holtz zur Verfügung.

Mit freundlichen Grüßen

i.A.

Rainer Kinzel
Fachbereichsleiter

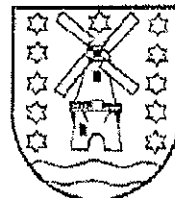

DNN 2007/1980

Bijlage 6 : behorende bij het besluit van de staatssecretaris van Verkeer en waterstaat van 10 mei 2007, nr. DNN 2007/1980 Zienswijze van Gemeinde Jemgum

 provincie groningen	
Ing. d.d.: 27 APR 2007	
Com.nr.: 178	Zaaknr.: 219842
Afd.: MV	

Gemeinde Jemgum
Der Bürgermeister

Gemeinde Jemgum • Hofstraße 2 • 26844 Jemgum

Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen
-afdeling Milieuvergunning
Postbus 610
9700 AP Groningen - NL

Telefon: 04958 / 91 81 - 0
Telefax: 04958 / 91 81 - 40
E-Mail: gemeinde.jemgum@t-online.de

Internet: www.jemgum.de

Sprechstunde:
Montag – Donnerstag 8-16 Uhr
Freitag 8-12 Uhr

Ihr Ansprechpartner:
Herr Schilling
Durchwahl: 04958 / 91 81 - 31
E-Mail: schilling@jemgum.de

Datum und Zeichen Ihres Schreibens

Mein Zeichen
3. 32schl

Datum
23.04.2006

Genehmigungsentwürfe zur Errichtung des LNG – Terminal in Eemshaven

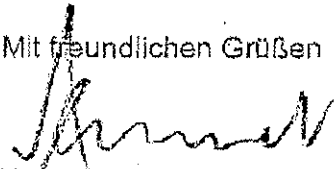
Sehr geehrte Damen und Herren,

in der Region Delfzijl/Eemshaven ist eine erhebliche Zunahme von Industrieansiedlungen zu beobachten. Weitere Ansiedlungen befinden sich in der Umsetzung bzw. Planung. Es sollte auch in Zukunft sichergestellt sein, dass eine Gefährdung durch Emissionen (Wasser, Boden, Luft, Optik) weder beim normalen Betriebsverlauf noch bei Störfällen für das Gemeindegebiet Jemgum zu befürchten ist.

Aufgrund der stetig steigenden Industrieansiedlungen ist es unbedingt erforderlich, das Gesamtbelastungskataster in kürzeren Abständen zu aktualisieren. Die Aktualisierung nach jeweils fünf Jahren ist nach meiner Ansicht ein zu langer Zeitraum.

Es ist ebenfalls darauf zu achten, dass die gesetzlich vorgegebenen Grenzwerte dauerhaft eingehalten werden. Die Berücksichtigung des jeweils neuesten Standes der Technik ist von den jeweiligen Betreibern zu fordern.

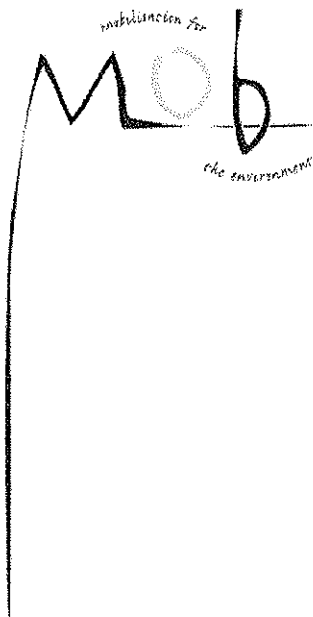
Mit freundlichen Grüßen

Tempel

DNN 2007/1980

Bijlage 7 : behorende bij het besluit van de staatssecretaris van Verkeer en waterstaat van 10 mei 2007, nr. DNN 2007/1980 Zienswijze van Mobilisation for the Environment (Mob)

Per fax (050 – 316 44 14) en per email
(l.h.a.slangen@provinciegroningen.nl)

College van Gedeputeerde Staten van
Groningen
t.a.v. heer L. Slangen
Postbus 610
9700 AP Groningen

Uw referentie:

Onze referentie: ProvGrLNGFax1

Betreft: Ontwerpbeschikking LNG terminal Eemshaven, zienswijze

Aantal paginas: 3

Nijmegen, 28 april 2007

Geacht college, geachte heer Slangen,

Wij hebben geconstateerd dat u in de considerans aandacht hebt besteed aan het gegeven dat er veel warmte nodig is om de LNG te verdampen.

Echter, wij denken dat er energetisch gezien betere opties zijn dan hier aangevraagd, exergetisch gezien is de aangevraagde werkwijze te beschouwen als verspilling. Een nuttige aanwending van de vrijkomende koude zoals bijvoorbeeld de bouw van een luchtscheidings-fabriek is dan een voor de hand liggende aanpak.

Met de koude van het LNG kan nuttige arbeid worden verricht. Het meest energieverpillend wat met die koude kan worden gedaan is: fossiele brandstof als aardgas te verstoken om het gas op te warmen. Hierna komt het gebruik van restwarmte of bodemwarmte, maar dat is nog steeds verkwisting van exergie.

Met andere woorden: het vermogen om arbeid te verrichten met die koude wordt daarmee nog steeds gewoon weggegooid.

Veel zuiniger en slimmer is het om met deze diepe koude iets nuttigs te doen.

Wikipedia over exergie:

Voorbeelden van processen met een hoog exergieverlies zijn CV-ketels (warmte-overdracht bij een groot temperatuurverschil), smoren, (drukverlaging zonder technische arbeid) en het mengen van gassen of vloeistoffen van verschillende temperatuur.

Dat het MER deze mogelijkheden niet of te summier behandelt maakt het MER op dit punt incompleet.

Deze verspilling/mogelijkheid werd ten tijde van het MER mogelijk niet onderkend, maar gelet op de klimaatambities, energiedoelstellingen en de plicht in de wet om het milieu te beschermen, waaronder begrepen het belang van het zuinig omgaan met aardse voorraden waaronder energie, mag geen potentieel bruikbare koude worden weggegooid zonder dat zorgvuldig is nagegaan of er haalbare mogelijkheden zijn om die koude nuttig aan te wenden.

De vergunninghouder moet worden verplicht om:

- onderzoek te doen naar nuttige aanwending van de diepe koude;
- medewerking te verlenen aan onderzoek naar nuttige aanwending van de koude door of namens het bevoegd gezag;
- medewerking te verlenen aan het nuttig gebruik van de koude door derden;
- de koude te leveren indien daarvoor een afnemer wordt gevonden en aan de vereisten m.b.t. veiligheid kan worden voldaan;

De inrichting mag niet worden opgericht indien niet voor het nuttig gebruik van de koude is gezorgd en ook niet op andere wijze een energetisch gelijkwaardig resultaat kan worden behaald.

Met de koude van vloeibaar aardgas (LNG) (-160°C) kan efficiënt cryogeen zuivere zuurstof worden geproduceerd. Hiermee kunnen in een oxyfuel proces kolen worden verbrand. Oxyfuel verbranding heeft een hoger rendement dan verbranding met lucht. Door de afwezigheid van stikstofgas bij de verbranding ontstaat nauwelijks NO_x. De zuivere CO₂ –afgasstroom kan tegen relatief lage kosten worden gebruikt voor CO₂-levering of -opslag: er is geen afzonderlijke [energie-intensieve] CO₂-scheidinginstallatie nodig.

Bron: CML

Ook PPG gebruikt zuurstof in haar proces. Er is wel degelijk een markt voor zuivere zuurstof.

Appelabel besluit

Wij verzoeken u om met betrekking tot voorschrift 3.2.1 uitdrukkelijk aan te geven dat het hier gaat om een appelabel besluit waarop belanghebbenden op in zullen kunnen spreken en tzt zo nodig beroep tegen zullen kunnen aantekenen.

Onnodige NO_x en CO emissies

Het grootste deel van de vergunde NO_x en CO emissies is niet nodig als op een slimme manier gebruik zou worden gemaakt van de vrijkomende koude. Zie boven.

Bovendien toetst u alleen aan BEESA. Wij verzoeken u om aan BBT te toetsen en emissienormen conform BBT op te leggen.

DNN 2007/1980

Monitoring van luchtmissies is onvoldoende

De emissie monitoring voldoet niet aan de eisen van de IPPC richtlijn/Wm. Zie ook de BREF monitoring. Tenminste dient voorschrift 5.2.1 te leiden tot een appelabel besluit.

Ten slotte verzoeken wij om ontvangst van deze fax en email te bevestigen.

Deze zienswijze wordt ingebracht mede namens de Stichting Natuur & Milieu.

Hoogachtend,

Drs. ing. Johan G. Vollenbroek

DNN 2007/1980

Bijlage 8 : behorende bij het besluit van de staatssecretaris van Verkeer en waterstaat van 10 mei 2007, nr. DNN 2007/1980 Zienswijze van Gemeinde Krummhörn

Gemeinde Krummhörn · Postfach 1155 · 26730 Krummhörn

College van Gedeputeerde Staten
van de provincie Groningen
-Afdeling Milieuvergunningen-
Postbus 610

9700 AP Groningen

provincie groningen	
immer für Sie da!	
Ing. d.d.: 04 MEI 2007	
Contnr.	Zaaknr.
Afd.: MV	B/J/N

Gemeinde Krummhörn
Rathausstr. 1 und 5
26736 Krummhörn

Tel-Nr. 04923 / 515-0
FAX-Nr. 04923 / 515-111
www.krummhorn.de

Ostfriesische Volksbank BLZ: 255 900 75 Kto-Nr. 700 6915 830
DLG Smden - Pawaum BLZ: 254 200 07 Kto-Nr. 814 2404 700

Öffnungszeiten:
montags – freitags von 9.30 – 12.00 Uhr, auf Ihren Wunsch
auch nachmittags. Setzen Sie sich mit mir in Verbindung!

Auskunft erteilt:	Jan Alberts
I. Gebäude, Zi-Nr. 1.14	Tel.-Nr. 04923 / 515-147
alberts@krummhorn.de	FAX-Nr. 04923 / 515-5147

Ihr Zeichen, Ihre Nachricht vom:

Mein Zeichen

Datum

-336-2/0/17 – 2/AI-

30.04.2007

Betr.: Errichtung und Betrieb eines Flüssigerdgas- (LNG-) Terminals in Eemshaven;
Essent Energie B.V. / ConocoPhillips
hier: Genehmigungsanträge Wm und Wvo

Sehr geehrte Damen und Herren,

zunächst bedanke ich mich für die aufgrund meiner Stellungnahme vom 08.12.2006
vorgenommene Ergänzung der deutschen Zusammenfassung des UVB.

Es ist allerdings zu bemängeln, dass nur eine eingeschränkte kumulative Betrachtung –
nämlich nur unter Einbeziehung der Vorhaben, bei denen bereits Erhebungen / Berech-
nungen durchgeführt worden sind – vorgenommen wurde. Auch wurden Auswirkungen der
Abwasser-/Kühlwassereinleitungen nur projektbezogen betrachtet, obwohl auch hierfür
eine zusammenfassende Untersuchung geboten scheint. Meines Erachtens wird die
permanente Wassereinleitung mit ihren Auswirkungen auf das Emsästuar und das
Wattenmeer nur ungenügend gewürdigt, insbesondere die Effekte in Bezug auf Flora und
Fauna und die sich hieraus weiter ergebenden Folgen.

Es ist festzustellen, dass sich – auch bedingt durch die weiteren geplanten Bauvorhaben
im Eemshaven – negative Auswirkungen auf das Nds. Wattenmeer und das EU-Vogel-
schutzgebiet ergeben. Darüber hinaus wird die Brutkammerfunktion des Wattenmeeres
beeinträchtigt. Auswirkungen, die zu einer Verschlechterung bzw. Erschwerung des Fisch-
und Muschelfangs führen, können von hier nicht hingenommen werden, zumal die
Fischerei ein wesentlicher Wirtschaftszweig in der Gemeinde Krummhörn ist, der ebenso
wie die o.g. unter Schutz gestellten Gebiete enorme touristische Bedeutung hat. Bevor

... / 2

DNN 2007/1980

- 2 -

eine Genehmigung erteilt wird, müssen zunächst sämtliche Emissionen (qualitativ sowie quantitativ) aller geplanten Vorhaben und deren mögliche Auswirkungen auf das Nds. Wattenmeer, das EU-Vogelschutzgebiet und das FFH-Gebiet ermittelt und bewertet werden. Die Emissionen der bereits vorhandenen Betriebe sind in die erforderlichen Untersuchungen einzubeziehen.

Aus vorgenannten Gründen halte ich daher eine Genehmigung zum gegenwärtigen Zeitpunkt nicht für vertretbar.

Mit freundlichen Grüßen

- Seethoff -

MEDEDELINGEN

Beroep

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden tegen dit besluit, tot uiterlijk zes weken na de dag, waarop dit besluit is ter inzage gelegd, **een beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA, s-Gravenhage.**

Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijzen naar voren heeft gebracht.

Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient ten minste te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, d.w.z. in ieder geval de vermelding van het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen en zo mogelijk datum en kenmerk van het besluit;
- een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

Tevens dient ten behoeve van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het beroep is gericht te worden overgelegd.

Voorlopige voorziening

Gelijktijdig met of na indiening van het beroepschrift kan, bij een spoedeisend belang, een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het verzoek dient te zijn ondertekend en tenminste het volgende te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, d.w.z. in ieder geval de vermelding van het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen en de datum en nummer of kenmerk van het besluit;
- de gronden van het verzoek (motivering).

Griffierecht

Zowel in verband met de behandeling van het beroep als in verband met het verzoek om voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven.